

NLB MONTENEGROBANKA A.D., PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU
ZAVRŠENU NA DAN 31. DECEMBRA 2013.**

SADRŽAJ

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	1 - 2
Bilans uspjeha za godinu završenu 31. decembra 2013.	3
Izvještaj o ukupnom ostalom rezultatu za godinu završenu 31. decembra 2013.	4
Bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine	5
Iskaz o promjenama na kapitalu za godinu završenu 31. decembra 2013.	6
Iskaz o tokovima gotovine za godinu završenu 31. decembra 2013.	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8-88

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA AKCIONARIMA NLB MONTENEGROBANKE A.D., PODGORICA

Izveštaj na finansijske izvještaje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja NLB Montenegrobanke A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine, bilans uspjeha, izvještaj o ukupnom ostalom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare ili greške. Vršeci procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja pravnog lica, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2013. godine i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2012. godine, prije korekcija, bili su predmet revizije drugog revizora koji je 5. juna 2013. godine izrazio mišljenje bez rezerve.

Podgorica, 23. maj 2014. godine

Ernst & Young Montenegro d.o.o.
Podgorica, Crna Gora

Stephen Fish
Partner

Danijela Dimovski
Ovlašćeni revizor

BILANS USPJEHA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

	Napomena	2013.	2012. Korigovano
Prihodi od kamata i slični prihodi	7	30.223	34.735
Rashodi kamata i slični rashodi	7	(14.402)	(16.111)
Neto prihodi od kamata		15.821	18.624
Prihodi od dividendi		24	-
Troškovi obezvrjeđenja	8	(22.363)	(58.530)
Troškovi rezervisanja	9	(1.313)	(867)
Prihodi od naknada i provizija	10	8.372	8.660
Rashodi naknada i provizija	10	(4.985)	(4.166)
Neto prihodi od naknada i provizija		3.387	4.494
Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu	11.1	592	1.086
Neto dobiti od investicionih hartija od vrijednosti	11.2	66	-
Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)	11.3	(10)	39
Neto dobiti / (gubici) od kursnih razlika	12	5	(446)
Troškovi zaposlenih	13	(7.286)	(8.118)
Opšti i administrativni troškovi	14	(4.373)	(4.888)
Troškovi amortizacije	15	(1.153)	(1.456)
Ostali rashodi	16	(148)	(75)
Ostali prihodi	17	460	322
Operativni profit		(16.291)	(49.815)
Porez na prihod	18	3	8
Neto gubitak		(16.288)	(49.807)
Zarada po akciji / u EUR	19	(1,847)	(15,515)

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 25. mart 2014. godine
 U ime Banke:

Svetlana Ivanović
 Direktor Direkcije finansijskog
 upravljanja

Robert Kleindienst
 Izvršni direktor

Anton Ribnikar
 Glavni izvršni direktor

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM OSTALOM REZULTATU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

	Napomena	2013.	2012. Korigovano
Neto gubitak		(16.288)	(49.807)
Ukupan ostali rezultat, bez poreza na dobit			
Nerealizovani neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, prije oporezivanja	34	455	86
Porez na prihod po osnovu stavki ukupnog ostalog rezultata		(41)	(8)
Ukupno ostali rezultat		(15.874)	(49.729)

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 25. mart 2014. godine

U ime Banke:

Svetlana Ivanović
Direktor Direkcije finansijskog
upravljanja

Robert Kleindienst
Izvršni direktor

Anton Ribnikar
Glavni izvršni direktor

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2013. GODINE

	Napomena	31.12.2013	31.12.2012 Korigovano
Sredstva			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	20	104.022	51.741
Kredit i potraživanja od banaka	21	44.009	50.660
Kredit i potraživanja od klijenata	22	293.230	364.599
Investicione hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	23	61.891	36.235
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	3.828	4.358
Nematerijalna sredstva	25	968	1.007
Ostala finansijska potraživanja	26.a)	1.449	868
Ostala poslovna potraživanja	26.b)	2.761	1.208
Ukupna sredstva		512.158	510.676
Obaveze			
Depoziti banaka	27.a)	1.540	1.226
Depoziti klijenata	27.b)	381.624	356.578
Pozajmljena sredstva od banaka	28.a)	34.183	48.636
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	28.b)	9.980	14.399
Derivatne finansijske obaveze kao instrument zaštite		-	200
Izdate dužničke hartije od vrijednosti	29	-	4.024
Rezerve	30	3.282	2.101
Tekuće poreske obaveze		10	-
Odložene poreske obaveze	31	57	29
Ostale obaveze	32	18.358	14.975
Subordinisani dug	33	14.262	14.200
Ukupne obaveze		463.296	456.368
Kapital			
Akcijski kapital	34	49.925	39.425
Emisione premije	34	7.146	7.146
Akumulirani gubitak	34	(52.453)	(36.165)
Ostale rezerve	34	44.244	43.902
Ukupan kapital		48.862	54.308
Ukupan kapital i obaveze		512.158	510.676

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 25. mart 2014. godine

U ime Banke:

Svetlana Ivanović
Direktor Direkcije finansijskog
upravljanja

Robert Kleindienst
Izvršni direktor

Anton Ribnikar
Glavni izvršni direktor

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Neraspoređena dobit / (Akumulirani gubitak)	Ukupno
Stanje, 1. januara 2012. godine	12.925	7.146	5.664	13.235	38.970
Emisija akcija	26.500	-	-	-	26.500
Efekti promjena hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	78	-	78
Gubitak tekućeg perioda	-	-	-	(49.807)	(49.807)
Ostalo / troškovi emisije akcija	-	-	(161)	-	(161)
Stanje, 31. decembra 2012. godine	39.425	7.146	5.581	(36.572)	15.580
Stanje, 1. januara 2013. godine, prije korekcija	39.425	7.146	5.581	(36.572)	15.580
Korekcija početnog stanja (Napomena 2.2.)	-	-	38.321	407	38.728
Stanje, 1. januara 2013. godine, nakon korekcija	39.425	7.146	43.902	(36.165)	54.308
Emisija akcija	10.500	-	-	-	10.500
Efekti promjena hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	414	-	414
Gubitak tekućeg perioda	-	-	-	(16.288)	(16.288)
Ostalo/ troškovi emisije akcija	-	-	(72)	-	(72)
Stanje, 31. decembra 2013. godine	49.925	7.146	44.244	(52.453)	48.862

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 25. mart 2014. godine
 U ime Banke:

Svetlana Ivanović
 Direktor Direkcije finansijskog
 upravljanja

Robert Kleindienst
 Izvršni direktor

Anton Ribnikar
 Glavni izvršni direktor

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

	2013.	2012.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	28.909	34.286
Odlivi po osnovu kamata i slični rashodi	(13.933)	(15.877)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	8.446	8.684
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(5.043)	(4.194)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova za dobavljače	(11.471)	(12.828)
Povećanje/smanjenje kredita i ostale aktive	45.851	21.138
Prilivi /odlivi po osnovu depozita i ostalih obaveza	15.619	(30.273)
Plaćeni porezi	-	(74)
Ostali prilivi	2.328	1.221
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	70.706	2.083
Gotovinski tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kupovina nekretnina i opreme	(392)	(298)
Kupovina nematerijalnih ulaganja	(235)	(168)
Investicione hartije od vrijednosti	(23.930)	(16.316)
Prilivi od prodaje materijalne i dugotrajne imovine	73	202
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(24.484)	(16.580)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Povećanje pozajmljenih sredstava	-	4.000
Emisija običnih akcija	(72)	26.500
Odlivi po osnovu isplaćene dividende	-	-
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(72)	30.500
Efekat kursnih razlika na gotovinu i gotovinske ekvivalente	(520)	(584)
Neto smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	46.150	16.003
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	102.401	86.982
(Napomena 20)		
Učinci od promjene kursa razmjene	(520)	(584)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	148.031	102.401
(Napomena 20)		

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 25. mart 2014. godine

U ime Banke:

Svetlana Ivanović
Direktor Direkcije finansijskog
upravljanja

Robert Kleindienst
Izvršni direktor

Anton Ribnikar
Glavni izvršni direktor

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OPŠTE INFORMACIJE

NLB Montenegrobanka A.D., Podgorica je akcionarsko društvo registrovano za obavljanje bankarskih usluga.

NLB Montenegrobanka A.D., Podgorica (u daljem tekstu Banka) osnovana je 1990. godine. Banka je 1995. godine registrovana kao akcionarsko društvo kod Privrednog suda u Podgorici. Tokom 2002. godine, nakon usaglašavanja sa Zakonom o privrednim društvima, izvršen je upis u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici – registarski broj 4-0006161/001.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 275 (Rješenje broj 02/3-282/2-02). Banka se primarno kotira na Montenegro berzi.

Većinski vlasnik banke je Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana registrovana u Sloveniji (matična banka), u čijem se vlasništvu nalazi 97,40% običnih akcija na dan 31. decembra 2013. godine (31. decembar 2012: 96,70% običnih akcija). Najveći i jedini akcionar Nove Ljubljanske banke d.d. Ljubljana je Republika Slovenija, u čijem je vlasništvu 100% akcija.

Broj žiro računa Banke kod Centralne banke Crne Gore za potrebe platnog prometa je 907-53001-03.

Shodno Zakonu o bankama, Ugovoru o osnivanju, Statutu i Rješenju Centralne banke Crne Gore, Banka ima odobrenje za obavljanje sljedećih usluga:

- Primanje depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz primljenih sredstava u cjelini ili djelimično za svoj račun;
- Izdavanje garancija i preuzimanje drugih obaveza;
- Kupovina i naplata potraživanja;
- Izdavanje, obrada i evidentiranje platnih instrumenata (uključujući kreditne kartice, putne i bankarske čekove);
- Obavljanje platnog prometa sa inostranstvom;
- Finansijski lizing;
- Trgovanje u svoje ime i za svoj račun ili u svoje ime i za račun klijenata stranim sredstvima putem valutnih i kamatnih instrumenata, uključujući poslovne transakcije u stranoj valuti;
- Prikupljanje, izrada, analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih lica i drugim pitanjima;
- Obavljanje depo poslova;
- Iznajmljivanje sefova;
- Usluge u vezi sa hartijama od vrijednosti u skladu sa zakonom koji uređuje izdavanje i trgovanje hartijama od vrijednosti, uz prethodno odobrenje Centralne banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OPŠTE INFORMACIJE (nastavak)

Banka ima sjedište u Podgorici i obavlja svoje aktivnosti kroz mrežu filijala (17) u: Podgorici (4), Ulcinju, Baru, Budvi, Cetinju, Bijelom Polju, Rožaju, Herceg Novom, Kotoru, Nikšiću, Tivtu, Pljevljima, Beranama i Tuzima.

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka je imala 320 zaposlenih (31. decembra 2012. godine: 330 zaposlenih).

Bankom upravljaju akcionari, zavisno od visine njihovog akcionarskog kapitala, u skladu sa zakonom i Statutom Banke. Organi upravljanja Bankom su Skupština akcionara koju čine svi akcionari Banke i Odbor direktora koji imenuje Skupština akcionara. Odbor direktora Banke ima 7 članova, od kojih većina nisu zaposleni u Banci. Jedan od njih je izvršni direktor u svojstvu glavnog izvršnog direktora Banke.

Upravu Banke čine glavni izvršni direktor (predsjednik Uprave) i izvršni direktori (članovi Uprave). Predsjednik Uprave predstavlja i zastupa Banku i zadužen je da na dnevnoj osnovi koordinira i prati izvršavanje poslova u Banci i rad izvršnih direktora Banke.

Stalno tijelo Odbora direktora je Odbor za reviziju.

Organi i tijela Uprave su:

- Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom (ALCO),
- Kreditni odbori,
- Ostali odbori koje Uprava formira za pojedina pitanja.

Finansijski izvještaji su odobreni od strane rukovodstva Banke na sjednici održanoj 25. marta 2014. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnov za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa računovodstvenom regulativom koja se primjenjuje na finansijsko izvještavanje banaka u Crnoj Gori.

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 69/05, br. 80/08 i br. 31/11), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS”) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/2002) i u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore relevantnom za finansijsko izvještavanje banaka.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Posljednji zvanični prevod je objavljen 31. decembra 2009. godine i obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja.

Finansijski izvještaji prikazani su u formatu propisanom u Odluci o kontnom okviru za banke, mikrokreditne finansijske institucije i kreditne unije koji je usvojen od strane Centralne Banke Crne Gore 23. oktobra 2012. godine. Shodno tome, sve banke i mikrokreditne finansijske institucije su u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje u skladu sa navedenom Odlukom od 1. januara 2013. godine. Pored toga, Odlukom Savjeta Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG”, br. 15/12, 18/13) utvrđen je sadržaj finansijskih izvještaja banaka, kao i rokovi i način sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja Centralnoj banci Crne Gore.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3. Pregled značajnih računovodstvenih politika. Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna i izvještajna valuta Banke je euro (EUR).

2.2. Upporedni podaci

Finansijski izvještaji za godinu koja se završava 31. decembra 2012. bili su prikazani u formatu ranije propisanom na osnovu Direktive Evropske Unije 86/635/EEC od 8. decembra 1986. godine, koja se odnosi na godišnje izvještaje banaka i drugih finansijskih institucija. Zbog promjena u propisanom formatu finansijskih izvještaja zahtijevanih u Odluci o kontnom okviru za banke, odnosno u Odluci o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja, Banka je izvršila reklasifikacije uporednih podataka iz finansijskih izvještaja za godinu koja se završila 31. decembra 2012. godine.

Pored toga, od 1. januara 2013. godine, Banka je primjenila nove računovodstvene politike u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG” br. 22/12 i br. 55/12) koja se odnosi na procjenu obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za potencijalne obaveze. U skladu sa novom regulativom, banke su u obavezi da primjenjuju pravila MRS 39 – Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje i MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, za procjenu obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervacija za potencijalne obaveze.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Uporedni podaci (Nastavak)

U skladu sa navedenom Odlukom, Banka je korigovala početna stanja plasmana, ispravku vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja, rezervisanja za potencijalne obaveze i poziciju kapitala na dan 1. januara 2013. godine primjenjujući principe nove računovodstvene politike. Razlika proizašla između ranijeg iznosa rezervacija i iznosa obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za potencijalne obaveze izračunatih u skladu sa novom regulativom prikazana je u poziciji kapitala u okviru Ostalih rezervi.

Procjenu obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za potencijalne obaveze za potrebe sastavljanja finansijskih izvještaja sa stanjem na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2012. Banka je izvršila u skladu sa prethodno važećom Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. List CG“, br. 60/08 i 41/09) odnosno u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 64/09, 87/09, 66/10, 70/10 i 02/12) koja je zahtijevala obračun obezvrjeđenja i rezervisanja na osnovu propisanih kriterijuma za klasifikaciju u kategorije od A do E i primjenu propisanih procenata za svaku od ovih kategorija, kao i otpis iz bilansne aktive, odnosno prenos u vanbilansnu evidenciju plasmana klasifikovanih u E kategoriju, kao i obračunatih kamata na plasmane klasifikovane u kategorije C, D i E.

Obzirom da nije bilo praktično promijeniti stanje najranijeg izvještajnog perioda na dan 31. decembra 2011. godine, kako se to zahtijeva u skladu sa MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, informacije iz bilansa uspjeha koje se odnose na vrednovanje bilansne aktive za 2012. godinu, koje su prikazane kao uporedni podaci, nisu korigovani, te time nisu u potpunosti uporedivi sa 2013. godinom na pozicijama „Troškovi obezvrjeđenja“ i „Troškovi rezervisanja“. Korekcija početnih stanja na dan 1. januara 2013. godine obuhvata:

- Priznavanje ranije otpisane aktive, koja je klasifikovana u bonitetnu grupu E, i shodno prethodnoj regulativi 100% rezervisana i prenesena u vanbilansnu evidenciju;
- Priznavanje razlike u obezvrjeđenju bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, koje proističu iz primjene nove regulative;
- Ukidanje rezervisanja za operativne rizike u korist neraspoređene dobiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)
2.2. Uporedni podaci (Nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje ukupne efekte korekcija proisteklih iz promjena računovodstvenih politika evidentiranih u korist Ostalih rezervi:

Napomena	Bilans stanja	31.12.2012. nakon reklasifikacija	Efekti promjene računovodstvenih politika		31.12.2012. Korigovano
			Priznavanje ranije otpisane aktive	Efekti primjene MRS 39	
22	Kredit				
	Bruto	391.109	45.509	13	436.631
	Ispravka vrijednosti	(63.306)	(45.509)	36.783	(72.032)
	Neto krediti i potraživanja od komitenata	327.803	-	36.796	364.599
26.a	Ostala finansijska potraživanja				
	Bruto	924	635	-	1.559
	Ispravka vrijednosti	(134)	(635)	78	(691)
	Neto ostala finansijska potraživanja	790	-	78	868
26.b	Ostala poslovna aktiva				
	Bruto	1.285	23	-	1.308
	Ispravka vrijednosti	(77)	(23)	-	(100)
	Neto ostala poslovna potraživanja	1.208	-	-	1.208
30	AKTIVA Rezervisanja	329.801	-	36.874	366.675
	Rezervisanja za operativne rizike	407	-	(407)	-
	Rezervisanja za preuzete obaveze	2.757	-	(1.447)	1.310
	PASIVA	3.164	-	(1.854)	1.310
34	Neraspoređena dobit	(36.572)	-	407	(36.165)
34.a	Rezerva za potencijalne gubitke po regulatornom zahtjevu	5.581	-	38.321	43.902
	KAPITAL	(30.991)	-	38.728	7.737

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Uporedni podaci (Nastavak)

BILANS STANJA	Prethodno usvojeni i objavljeni 31.12.2012.	Reklasi- fikacije	Efekti promjene računovo- dstvenih politika	31.12.2012. Korigovano
AKTIVA				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	103.326	(51.585)	-	51.741
Kredit i potraživanja od banaka	-	50.660	-	50.660
Kredit i potraživanja od klijenata	325.626	2.177	36.796	364.599
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	35.796	439	-	36.235
Factoring i forfeting	859	(859)	-	-
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	4.321	37	-	4.358
Stečena aktiva	807	(807)	-	-
Nematerijalna imovina	-	1.007	-	1.007
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	371	(371)	-	-
Ostala aktiva	5.096	(5.096)	-	-
Ostala finansijska potraživanja	-	790	78	868
Ostala poslovna potraživanja	-	1.208	-	1.208
Ukupna aktiva	476.202	(2.400)	36.874	510.676
PASIVA				
Obaveze				
Depoziti	354.885	2.919	-	357.804
Obaveze po osnovu kastodi poslova	1	(1)	-	-
Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama	61.883	1.152	-	63.035
Obaveze prema Vladi	5.052	(5.052)	-	-
Derivativne finansijske obaveze kao instrument zaštite	200	-	-	200
Izdate dužničke hartije od vrijednosti	-	4.024	-	4.024
Rezerve	3.225	730	(1.854)	2.101
Odložene poreske obaveze	-	29	-	29
Ostale obaveze	21.376	(6.401)	-	14.975
Subordinisani dug	14.000	200	-	14.200
Ukupne obaveze	460.622	(2.400)	(1.854)	456.368
Kapital				
Akcijski kapital	39.425	-	-	39.425
Emisione premije	7.146	-	-	7.146
Neraspoređena dobit	(36.572)	-	407	(36.165)
Ostale rezerve	5.581	-	38.321	43.902
Ukupan kapital	15.580	-	38.728	54.308
Ukupna pasiva	476.202	(2.400)	36.874	510.676

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)**2.2. Uporedni podaci (nastavak)**

BILANS USPJEHA	Prethodno usvojeni i objavljeni 2012.	Reklasi- fikacije	31.12.2012. Korigovano
Prihodi od kamata	33.201	1.534	34.735
Rashodi kamata	(15.923)	(188)	(16.111)
Neto prihodi od kamata	17.278	1.346	18.624
Troškovi obezvrjeđenja	(59.550)	1.020	(58.530)
Troškovi rezervisanja	-	(867)	(867)
Prihodi od naknada i provizija	10.312	(1.652)	8.660
Rashodi naknada i provizija	(4.502)	336	(4.166)
Neto prihodi od naknada i provizija	5.810	(1.316)	4.494
Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu	-	1.086	1.086
Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)	-	39	39
Neto dobiti/gubici od kursnih razlika	-	(446)	(446)
Troškovi zaposlenih	-	(8.118)	(8.118)
Opšti i administrativni troškovi	(14.383)	9.495	(4.888)
Troškovi amortizacije	-	(1.456)	(1.456)
Ostali rashodi	-	(75)	(75)
Ostali prihodi	1.030	(708)	322
Operativni profit	(49.815)	-	(49.815)
Porezi i doprinosi iz dobitka	8	-	8
Neto (gubitak)/dobitak	(49.807)	-	(49.807)
Ukupan ostali finansijski rezultat, bez poreza na dobit			
Rezerva po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	78	-	78
Ostali finansijski rezultat za period, bez poreza na dobit	78	-	78
Ukupno finansijski rezultat za period	(49.729)	-	(49.729)
Zarada po akciji/ EUR	(15,515)	-	(15,515)

Prethodno usvojeni i objavljeni bilans uspjeha za godinu koja se završila 31. decembra 2012. je reklasifikovan kako bi se ispoštovali zahtjevi Odluke Savjeta Centralne banke Crne Gore o sadržaju finansijskih izvještaja banaka, kao i rokovi i način sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka za sljedeće stavke:

- Prihodi od kamata su povećani za iznos naknade za odobrenje kredita koja je ranije bila prikazana u okviru pozicije Prihodi naknada i provizija i umanjeni za neto trošak ispravke vrijednosti kamata, koji je ranije bio prikazan u okviru pozicije Troškovi za gubitke po bilansnim i vanbilansnim plasmanima.
- Rashodi kamate su povećani za iznos naknade po uzetim pozajmicama i kreditima koja je ranije bila prikazana na poziciji Rashodi naknada.
- Prihodi naknada su uvećani za iznos naknade po kastodi poslovima i zakupnine sefova koji su ranije prikazani na poziciji Ostali prihodi.
- Neto dobiti/ gubici od finansijskih instrumenata za trgovinu, Neto promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika i Realizovane kursne razlike su reklasifikovani sa pozicije Ostali prihodi na posebne pozicije u Bilansu uspjeha.
- Opšti i administrativni troškovi su reklasifikovani na pozicije Troškovi zaposlenih, Opšti i administrativni troškovi, Troškovi amortizacije i Ostali rashodi. Troškovi kontrole banaka od strane CBCG su reklasifikovani sa pozicije Rashodi naknada i provizija na Opšte i administrativne troškove.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Uporedni podaci (nastavak)

a. Konsolidacija

Banka nema kontrolu nad nijednim entitetom.

b. Koncept nastavka poslovanja

Banka je u 2012. godini ostvarila gubitak u iznosu EUR 49.807 hiljada, usljed čega je adekvatnost kapitala na dan 31. decembra 2012. godine iznosila 8,21%.

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 34, na vanrednoj sjednici Skupštine akcionara održanoj 24. decembra 2012. godine donijeta je odluka o emisiji akcija postojećim akcionarima, a rješenjem 02/2e-35/6-12 Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore potvrđena je emisija akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 10.500 hiljada, odnosno 1.887.132 akcije pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 5,564 i iste su registrovane kod Centralne depozitne agencije.

Pored toga, a sa ciljem ispunjenja regulatornih zahtijeva vezanih za adekvatnost kapitala, u toku 2013. godine, Banka je krajem juna 2013. godine izvršila prenos dijela portfelja nenaplativih kredita na novoosnovano društvo NLB Crna Gora d.o.o., koje je osnovala matična banka NLB d.d. Ljubljana (100% vlasništva). Prodane su potraživanja bruto izloženosti od EUR 41.967 hiljada, po cijeni od EUR 23.657 hiljada, koja je jednaka neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja. Radi se o klijentima koji su klasifikovani u E bonitetnu grupu, sa kojima su raskinuti ugovori i za koje je pokrenut postupak prinudnog namirenja duga.

Međutim, usljed priznavanja značajnih obezvrjeđenja finansijskih plasmana u zadnjem kvartalu 2013. godine, Banka je u 2013. godini ostvarila gubitak u iznosu EUR 16.288 hiljada, usljed čega je koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2013. godine iznosio 7,30%.

Kako bi se podržao nastavak poslovanja Banke, dana 30. decembra 2013. godine na vanrednoj sjednici Skupštine akcionara Banke donijeta je odluka o povećanju akcijskog kapitala emisijom akcija postojećim akcionarima.

Rješenjem 02/2e-30/6-13 Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore od 31. januara 2014. godine potvrđena je emisija akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 15.000 hiljada, odnosno 2.695.902 akcije, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 5,564 i iste su registrovane kod Centralne depozitne agencije istog dana. Ovim je adekvatnost kapitala na dan 28. februara 2014. godine vraćena u okvire propisanog pokazatelja i ista iznosi 15,35%.

Pored navedenog, većinski akcionar Banke NLB d.d., Ljubljana - Slovenija je izdao Pismo podrške u kome je izrazio spremnost da obezbijedi finansijsku podršku u periodu od minimum godinu dana od datuma ovih finansijskih iskaza.

Uzimajući u obzir gore navedene činjenice, prezentovani finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa konceptom nastavka poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Izvještavanje o segmentima**

Banka izvještava o poslovnim segmentima na način koji je u skladu sa načinom na koji se izvještava Odboru za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom (ALCO odboru) koji odlučuje o raspodjeli sredstava i procjenjuje rezultate poslovanja konkretnog segmenta. Sve transakcije između poslovnih segmenata vrše se u skladu sa tržišnim uslovima poslovanja. Prihodi i rashodi direktno povezani sa svakim pojedinačnim segmentom poslovanja koriste se pri određivanju rezultata poslovanja svakog pojedinačnog segmenta.

U skladu sa MSFI 8, izvještajni segmenti Banke su: Sektor poslova sa stanovništvom, Sektor poslova sa privredom i Sektor finansijskog tržišta.

3.2. Preračunavanje stranih valuta**a) Funkcionalna i valuta prikazivanja**

Stavke uključene u finansijske izvještaje Banke se odmjeravaju u valuti primarnog privrednog okruženja unutar kojeg Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izvještaji su prikazani u eurima (EUR), koji predstavljaju funkcionalnu i valutu prikazivanja Banke.

b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u EUR primjenom deviznih kurseva važećih na dan poslovne transakcije.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunavaju se u EUR primjenom deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja.

Nemonetarne stavke odmjerene po istorijskom trošku u stranoj valuti preračunavaju se u EUR primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama priznaju se u bilansu uspjeha.

Kursne razlike koje nastaju iz promjene otplatne vrijednosti monetarnih stavki u stranoj valuti klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, priznaju se u bilansu uspjeha. Kursne razlike na nemonetarnim stavkama kao što su vlasničke hartije od vrijednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju se, zajedno sa rezervama za procjenu u dobicima/(gubicima) po osnovu vrednovanja (po fer vrijednosti) koji se prenose u ostali ukupan finansijski rezultat i akumuliraju u okviru ostalih rezerva u kapitalu.

Dobici i gubici nastali po osnovu kupoprodaje deviza za potrebe trgovanja iskazuju se u bilansu uspjeha kao neto dobici/(gubici) od finansijskih sredstava i obaveza koje se drže radi trgovanja.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja obuhvataju:

In EUR	2013.	2012.
USD	0,7255	0,7586
CHF	0,8157	0,8278

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Finansijska sredstva

3.3.1. Klasifikacija

Banka klasifikuje svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha; krediti i potraživanja; finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva koja se drže do roka dospeljeća. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

(a) *Finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha*

Ova kategorija ima dvije podkategorije: finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Finansijsko sredstvo se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi trgovanja ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili ukoliko postoji dokaz o postojanju obrasca po kojem ono ostvaruje profit u kratkom roku ili pak po odluci rukovodstva.

Derivati se uvijek klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

(b) *Kredit i potraživanja*

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Oni nastaju kada Banka odobrava novac ili usluge direktno komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima. Krediti i potraživanja obuhvataju kredite i potraživanja od banaka i klijenata.

(c) *Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju*

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su ona nederivatna finansijska sredstva koja nisu klasifikovana ni u jednu od preostale tri kategorije finansijskih sredstava, odnosno nisu finansijska sredstva koja se drže do roka dospeljeća, finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha, ili zajmovi. Ulaganja raspoloživa za prodaju su sredstva za koja postoji namjera da se drže neodređeno vrijeme, a koja se mogu prodati u slučaju potrebe za obezbjeđenjem likvidnosti, odnosno u slučaju promjene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili cijene kapitala. Pomenuti finansijski instrumenti obuhvataju ulaganja u kapital i dužničke hartije od vrijednosti.

(d) *Finansijska sredstva koja se drže do roka dospeljeća*

Finansijska sredstva koja se drže do roka dospeljeća su finansijski instrumenti sa fiksnim ili utvrdivim rokom plaćanja za koje Banka kod nabavljanja nedvosmisleno iskazuje namjeru i sposobnost da će ih posjedovati do njihovih dospeljeća.

3.3.2. Priznavanje i mjerenje

Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrijednosti, a čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Finansijska sredstva koja se vode po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspjeha.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrijednosti. Dobici ili gubici proistekli iz promjena u fer vrijednosti finansijskih sredstava čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha, iskazuju se u periodu u kome su nastali.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Finansijska sredstva (nastavak)

3.3.2. Priznavanje i mjerenje (nastavak)

Dobici ili gubici proistekli iz promjena u fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazuju se u okviru kapitala na računu revalorizacije rezerve, sve dok finansijsko sredstvo ne bude isknjiženo odnosno obezvrjeđeno, kada se kumulativni dobiti ili gubici prethodno iskazani u kapitalu priznaju u bilansu uspjeha.

Fer vrijednosti hartija od vrijednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih stranaka, analizu diskontovanih novčanih tokova, opciju modela formiranja cijena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta, i ostale tehnike procjene koje primjenjuju učesnici na tržištu.

Kamata na hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju obračunata metodom efektivne kamatne stope priznaje se u bilansu uspjeha, dok se kursne razlike na nemonetarnim hartijama od vrijednosti koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju u kapitalu, kao i promjena njihove fer vrijednosti. Prihod od dividendi od hartija od vrijednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju priznaju se u bilansu uspjeha kada se utvrdi pravo Banke na naplatu.

Kredit i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove. Oni se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, dobijenoj primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenoj za ispravku vrijednosti.

Amortizovana vrijednost je izračunata uzimanjem u obzir svih troškova izdavanja i svih diskonta ili premija prilikom poravnanja. Gubici koji proizilaze iz obezvrjeđenja priznati su u bilansu uspjeha.

3.3.3. Prestanak priznavanja

Priznavanje finansijskog sredstva prestaje po isteku prava na novčani priliv od finansijskog sredstva, odnosno kada Banka prenese sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvima.

Priznavanje finansijske obaveze prestaje kada je obaveza ispunjena tj. kada je dug isplaćen, storniran ili istekao. Priznavanje knjigovodstvene vrijednosti finansijske obaveze isknjižene na osnovu svopa duga u kapital prestaje emitovanjem akcijskog kapitala u vrijednosti ekvivalentnoj tržišnoj vrijednosti akcija Banke na crnogorskoj berzi.

Ako su ispunjeni uslovi za isključivanje potraživanja iz bilansa banke, banka je dužna da to potraživanje otpiše i da ga, u visini dugovanog iznosa, vodi u internoj evidenciji do okončanja postupka naplate.

3.3.4. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu zasniva se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilansa stanja, tj. na tekućoj cijeni ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih stranaka, analizu diskontovanih novčanih tokova, ili opciju modela formiranja cijena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta.

Ukoliko se primjenjuje analiza diskontovanih novčanih tokova procjena budućih tokova gotovine zasniva se na najboljoj procjeni Rukovodstva, a kao diskontna stopa koristi se tržišna stopa srodnog finansijskog instrumenta sa uporedivim karakteristikama na dan bilansa uspjeha. Ukoliko se primjenjuju modeli formiranja cijena, „inputi“ se zasnivaju na tržišnim vrijednostima sa stanjem na dan izvještavanja.

3.4. “Prebijanje“ finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se “prebijaju” i neto iznos se iskazuje u bilansu uspjeha onda kada postoji zakonski izvršivo pravo da se “prebiju” priznati iznosi i kada postoji namjera da se obaveze izmire na neto osnovi, odnosno da se sredstva realizuju a obaveze izmire istovremeno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Derivativni finansijski instrumenti i aktivnosti zaštite

Derivativni finansijski instrumenti se inicijalno priznaju po fer vrijednosti. Na dan bilansa stanja derivati se ponovo odmjeravaju po fer vrijednosti i priznaju u bilansu kao sredstvo onda kada je vrednovanje pozitivno, odnosno kao obaveza kada je vrednovanje negativno.

Metod priznavanja rezultujućeg dobitka ili gubitka zavisi od toga da li je derivat označen kao instrument zaštite od rizika i, ukoliko je to slučaj, od prirode stavke koja je zaštićena. Promjene u fer vrijednostima derivativnih instrumenata koji nisu klasifikovani kao instrumenti zaštite priznaju se odmah u bilansu uspjeha u okviru stavke dobiti/gubici od finansijskih instrumenata koje se drže radi trgovanja.

Derivativni finansijski instrumenti se klasifikuju kao finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja osim onda kada su označeni kao instrumenti zaštite, u kom slučaju se za njihovo priznavanje primjenjuju posebna pravila računovodstva zaštite.

Promjene u fer vrijednosti derivata koji su označeni kao, i ispunjavaju uslov da budu, zaštita od rizika fer vrijednosti priznaju se u bilansu uspjeha zajedno sa svim promjenama u fer vrijednostima zaštićenih stavki. Efektivne promjene u fer vrijednosti instrumenata zaštite od rizika i zaštićenih stavki priznaju se u računovodstvu zaštite unutar stavke korekcije fer vrijednosti.

3.6. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za sve finansijske instrumente koji nose kamatu na obračunskoj osnovi, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Metod efektivne kamatne stope je metod obračuna amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamata u određenom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vijek finansijskog instrumenta ili, prema potrebi, u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene i primljene između ugovornih strana, koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcije i sve druge premije ili diskonte.

3.7. Naknade i provizije

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali po osnovu pružanja, odnosno korišćenja bankarskih usluga priznaju se u bilansu uspjeha u momentu nastanka, tj. u momentu kada je usluga pružena, odnosno dobijena.

Prihodi i rashodi od naknada koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obveze se razgraničavaju i priznaju kao dio efektivne kamatne stope.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija obuhvataju takođe naknade po osnovu izdavanja garancija i akreditiva od strane Banke, domaćih i međunarodnih plaćanja i transakcija u stranim valutama, posredničkih i drugih usluga Banke.

3.8. Neto rezultat trgovanja

Dobici i gubici po osnovu trgovanja uključuju dobitke i gubitke od devizne razmjene, dobitke i gubitke od prilagođavanja fer vrijednosti finansijskih sredstava, usklađenje fer vrijednosti, i dobitke i gubitke od prodaje finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Troškovi operativnog lizinga

Zakupi gdje zakupodavac zadržava značajniji dio rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa iskazuju se na teret bilansa uspjeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa. Kada se operativni zakup okonča prije isteka perioda zakupa, sve isplate koje zahtijeva zakupodavac na ime kazne se priznaju kao trošak u periodu u kome se desio prestanak zakupa.

3.10. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

a) Finansijska sredstva koja se priznaju po amortizovanoj vrijednosti

Banka mjesečno procjenjuje kvalitet finansijskih sredstava, utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju finansijskih sredstava, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki i obračunava adekvatni iznos tog obezvrjeđenja, odnosno vjerovatnog gubitka. Finansijsko sredstvo je obezvrjeđeno ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi o umanjuju vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon inicijalnog priznavanja sredstva, koji negativno utiču na sposobnost dužnika da izvršava obaveze prema Banci.

Banka razmatra dokaze za obezvrjeđenje i za pojedinačna sredstva i na grupnom nivou.

Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja, Banka je dužna da vrši na pojedinačnoj osnovi. Pojedinačno značajnim potraživanjem, shodno Odluci o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama, smatra se ukupna bruto izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja je veća od EUR 50.000.

Smatra se da postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi, ako:

- 1) finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- 2) postoje podaci o neizmirenju obaveza, o učestalom kašnjenju u otplati glavnice i/ili kamate, ili o neispunjavanju drugih ugovornih obaveza;
- 3) banka, zbog finansijskih teškoća dužnika, bitno promijeni uslove otplate u odnosu na prvobitno ugovorene, ili
- 4) postane izvjesno da će nad dužnikom biti pokrenut stečajni postupak, postupak reorganizacije ili drugi slični postupak.

Iznos obezvrjeđenja stavki bilansne aktive utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju. Procjena vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procjenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu i obračun iznosa vjerovatnog gubitka sa svaku pojedinačnu vanbilansnu stavku koja je uključena u ovu procjenu. Iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih nenadoknadivih budućih novčanih odliva po tim stavkama.

Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi, Banka vrši za sva potraživanja kod kojih se obezvrjeđenje, odnosno vjerovatni gubici, ne mogu direktno povezati sa tim potraživanjima, ali se na osnovu iskustva može procijeniti da obezvrjeđenje, odnosno gubici, postoje u okviru kreditnog portfolija.

Procjenu na grupnoj osnovi Banka vrši za potraživanja:

- 1) za koja pri procjeni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o obezvrjeđivanju, odnosno vjerovatni gubitak, odnosno ako procjenom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvrjeđivanja bilansne aktive, odnosno iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
- 2) koja ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

a) Finansijska sredstva koja se priznaju po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)

Pri procjeni na grupnoj osnovi, Banka je dužna da grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruju svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima, i to prema jednom ili više kriterijuma, kao što su: vrste proizvoda, urednost u izmirivanju obaveza, kreditni rejting, geografska područja, privredni sektor, vrste kolaterala i drugo.

Prilikom procjene grupne ispravke vrijednosti Banka koristi statističke modele istorijskih trendova vjerovatnoće za neizvršenjem obaveza, perioda naplate i iznosa gubitka koji se dogodio, usklađenim za procjenu menadžmenta o tome da li trenutni ekonomski i kreditni uslovi nagovještavaju da stvarni gubici teže da budu veći ili manji od predloženih na osnovu istorijskih modela. Stope neizvršenja obaveza, stope gubitaka i očekivani period budućih naplata se redovno porede sa stvarnim ishodima u smislu utvrđivanja da su i dalje prikladni.

Gubici po osnovu obezvrjeđenja imovine koja se vodi po amortizovanom trošku, vrednuju se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova diskontovanih pomoću originalne efektivne kamatne stope koju nosi određeno sredstvo. Gubici se priznaju u bilansu uspjeha i reflektuju se na račun ispravke vrijednosti suprotno od kredita i avansa. Ukoliko naknadni događaj dovede do porasta gubitka po osnovu ispravke vrijednosti, ovaj gubitak se rezerviše kroz bilans uspjeha.

b) Finansijska sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Na datum svakog izvještaja o finansijskom položaju Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrijednost finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju. U slučaju hartija od vrijednosti, značajan ili prolongiran pad fer vrijednosti ispod njihove nabavne vrijednosti smatra se indikatorom da je došlo do umanjenja njihove vrijednosti. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak prenosi se sa kapitala i priznaje u bilansu uspjeha. Gubici zbog umanjenja vrijednosti vlasničkih instrumenata priznati u bilansu uspjeha ne mogu se ukinuti kroz bilans uspjeha; kasnija povećanja fer vrijednosti nakon njihovog obezvrjeđenja priznaju se u ukupnom ostalom finansijskom rezultatu.

Ukoliko se u narednom periodu fer vrijednost dužničkog instrumenta klasifikovanog kao raspoloživog za prodaju poveća, i ukoliko se povećanje može objektivno povezati sa događajem nastalim nakon priznavanja gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti se ukida u bilansu uspjeha.

Činioci koji se uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja gubitaka od umanjenja vrijednosti dužničkih instrumenata su:

- Neizvršenje ili kašnjenje u otplati glavnice ili kamate;
- Teškoće u likvidnosti emitenta;
- Kršenje ugovornih obaveza ili ugovornih uslova;
- Odlazak emitenta pod stečaj;
- Pogoršanje ekonomskih i tržišnih uslova; i
- Pad kreditnog rejtinga emitenta ispod prihvatljivog nivoa.

Gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha odmjeren je kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijskog sredstva i njegove sadašnje fer vrijednosti. Sadašnja fer vrijednost instrumenta je njegova tržišna vrijednost, odnosno njegov diskontovani budući tok gotovine kada tržišnu vrijednost nije moguće dobiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

c) Restrukturirani krediti

Gdje je moguće, Banka nastoji restrukturirati kredite umjesto da preuzme kolateral. To može uključivati produženje otplate i sporazum o novim uslovima kreditiranja. Nakon što su uslovi reprogramirani, kredit se više ne smatra dospjelim. Uprava kontinuirano analizira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo da su ispunjeni svi kriterijumi, i da buduća plaćanja budu izvjesna. Kredit je i dalje predmet pojedinačnog ili kolektivnog procjenjivanja i ispravke vrijednosti, koja se računa korišćenjem izvorne efektivne kamatne stope kredita.

d) Sredstva vraćena u posjed

U određenim okolnostima sredstva se ponovo vraćaju u posjed nakon aktivacije kolaterala po osnovu neispunjenja ugovorne obaveze otplate duga. Ukoliko nije drugačije navedeno, ova sredstva se iskazuju u okviru stavke "Ostala poslovna sredstva". Sredstva vraćena u posjed se privremeno drže radi prodaje i vrednuju po nižoj od cijene koštanja i neto prodajne vrijednosti. Svi dobici/gubici od njihove prodaje iskazuju se u okviru stavke "Ostali poslovni prihodi".

3.11. Nematerijalna sredstva

Licence

Licence se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Amortizacija se priznaje primjenom proporcionalne metode kako bi se trošak licenci raspodijelio u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe od 5 godina.

Računarski softver

Troškovi razvoja računarskog softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih prilikom stavljanja softvera u upotrebu. Ovi troškovi se amortizuju u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe od 10 godina.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja počinje onog trenutka kada nematerijalno ulaganje postane raspoloživo za upotrebu.

3.12. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Nabavna vrijednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Rezidualna vrijednost i korisni vijek upotrebe sredstva se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja. Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrijednost sredstva. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza, vrši se procjena nadoknadivog iznosa. Nadoknadiv iznos je veći od neto prodajne cijene ili vrijednosti u upotrebi. Ukoliko je nadoknadiv iznos veći od knjigovodstvene vrijednosti, sredstvo ne bi trebalo da bude obezvrjeđeno.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi održavanja terete ostale rashode poslovanja perioda u kome su nastali.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.12. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Amortizacija sredstava se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti u toku njihovog procijenjenog vijeka trajanja. U tabeli koja slijedi dat je aproksimativan prikaz korišćenih godišnjih stopa amortizacije:

	%
Građevinski objekti	3
Računari i računarska oprema	20
Namještaj i oprema	10
Vozila	20
Ulaganje u tuđe objekte	20

Period amortizacije osnovnih sredstava počinje onda kada su sredstva raspoloživa za upotrebu. Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru 'Ostalih prihoda/(rashoda)'.

3.13. Stalna sredstva namijenjena prodaji

Stalna sredstva su klasifikovana kao sredstva koja se drže radi prodaje ako se njihova knjigovodstvena vrijednost prvenstveno nadoknađuje kroz transakciju prodaje, a ne kroz nastavak korišćenja. Ovaj uslov je ispunjen samo ako je prodaja vrlo vjerovatna i ako je sredstvo na raspolaganju za prodaju u trenutnom stanju. Prodaja mora biti završena u roku od jedne godine od datuma klasifikacije, izuzetno u dužem periodu, ukoliko je proces prodaje već otpočeo.

Stalna sredstva namijenjena prodaji se odmjeravaju po nižoj od knjigovodstvene vrijednosti prije razvrstavanja ili fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

3.14. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni i bankomatima, visoko likvidna finansijska sredstva s dospijanjem manjim od tri mjeseca i novčana sredstva bez posebne namjene na računima kod Centralne banke Crne Gore, kao i sredstva kod domaćih i inostranih banaka.

3.15. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju onda kada:

- Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu kao rezultat prethodnih događaja;
- je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava; i
- se iznos obaveze može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti izdataka potrebnih za izmirenje obaveza.

Rezervisanja se revidiraju na datum svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ukoliko više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji generišu ekonomske koristi biti potreban za izmirenje date obaveze, rezervisanje se ukida preko bilansa uspjeha.

3.16. Ugovori o garanciji

Finansijske garancije se na datum izdavanja priznaju po fer vrijednosti koja je jednaka iznosu primljene naknade. Primljena naknada se prenosi u bilans uspjeha u toku perioda trajanja ugovora primjenom proporcionalne metode. Obaveza banke po osnovu finansijskih garancija naknadno se odmjerava po vrijednosti većoj od:

- inicijalnog odmjeravanja, korigovanog za amortizaciju obračunatu sa ciljem da se prizna prihod od naknade ostvaren u toku važenja garancije; odnosno
- najbolje procjene izdatka koji je potreban za izmirenje obaveze.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.17. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti; sve razlike između ostvarenog priliva umanjenog za transakcione troškove i iznosa otplata priznaju se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.18. Izdate dužničke hartije od vrijednosti

Izdate dužničke hartije od vrijednosti se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno pripisuju njihovom izdavanju.

Izdate dužničke hartije od vrijednosti se naknadno odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti. Kamate, diskonti i premije se priznaju u bilansu uspjeha kao rashodi kamata razgraničeni u toku perioda dospjeća.

3.19. Primanja zaposlenih

a) Obaveze za penzije

Kratkoročna primanja zaposlenih obuhvataju zarade i sve doprinose. Kratkoročna primanja zaposlenih se priznaju kao rashod u periodu u kome su nastala.

Banka i njeni zaposleni su u obavezi da vrše plaćanja Penzionom fondu Crne Gore u skladu sa definisanim planom doprinosa. Banka nema zakonsku niti izvedenu obavezu da dalje isplaćuje doprinose koji predstavljaju obavezu Fonda. Porezi i doprinosi koji se odnose na planove doprinosa se priznaju kao rashodi perioda na koji se odnose.

b) Otpremnine pri odlasku u penziju

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banke, ista je dužna isplatiti naknade zaposlenima prilikom penzionisanja u iznosu do šest prosječnih mjesečnih zarada u Banci. Pravo na te naknade je obično uslovljeno preostaloj dobi zaposlenog u radu do penzionisanja i/ili završetku minimalnog perioda rada. Očekivani troškovi tih naknada su nastali u periodu od zapošljavanja.

Ukupni rashodi dugoročnih rezervisanja koji se odnose na buduće odlive po osnovu penzionisanja zaposlenih procjenjuju se na osnovu aktuarskog obračuna. Za potrebe procjene Banka angažuje ovlašćenog aktuara koji vrši obračun sadašnje vrijednosti budućih obaveza primjenom važeće diskontne stope odnosno diskontovanjem procijenjenih budućih odliva korišćenjem aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Pomenute obaveze se vrednuju po sadašnjoj vrijednosti budućih odliva gotovine, uzimajući u obzir buduće povećanje zarada koje se raspodjeljuje na minuli i budući radni staž u skladu sa planom nadoknada. Svi aktuarski dobici i gubici koji proističu iz promjena pretpostavki i iskustvenih korekcija priznaju se odmah u bilansu uspjeha.

c) Otpremnine i jubilarne nagrade

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa, poslije datuma redovnog penzionisanja ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamjenu za otpremninu.

Banka isplaćuje jubilarne nagrade za stalnost u periodu od 10, 20 i 30 godina.

Najznačajnije pretpostavke korišćene pri aktuarskom obračunu su: odgovarajući diskontni faktor, broj zaposlenih koji imaju pravo na isplatu otpremnina, rast plata u skladu sa rastom inflacije, unapređenja i rast plata u skladu sa minulim radom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.20. Oporezivanje

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list CG", br. 65/01, 12/02, 80/04, 40/08, 40/11, 14/12 i 61/13) primjenom propisane stope na iznos oporezive dobiti iskazane u poreskoj prijavi.

Iznos oporezive dobiti se utvrđuje usaglašavanjem dobiti objelodanjene u bilansu uspjeha za iznose prihoda i rashoda, na način definisan poreskim propisima. Rashod poreza na dobit se obračunava primjenom proporcionalne stope od 9% na iznos oporezive dobiti (2012: 9%).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porezi se obračunavaju na privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih vrijednosti iskazanih u finansijskim izvještajima Banke.

Odloženi porezi se obračunavaju primjenom metode obaveza izvještaja o finansijskom položaju, za sve privremene razlike proizašle iz poreske osnovice sredstava i obaveze i njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane za potrebe finansijskog izvještavanja.

Odložena poreska sredstva se priznaju ukoliko postoji vjerovatnoća da će budući oporezovani dobitak biti raspoloživ u odnosu na koji se odbitna privremena razlika može iskoristiti.

Odloženi porezi koji se odnose na ponovno odmjeravanje fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju obračunavaju se direktno na teret ili u korist kapitala i istovremeno evidentiraju u bilansu uspjeha sa razgraničenim dobitcima ili gubicima.

Odloženi porezi se obračunavaju po stopi od 9%.

3.21. Akcijski kapital

Uplaćeni akcijski kapital Banke predstavlja iznos novčanih sredstava uplaćenih od strane akcionara. Akcijski kapital Banke čine obične akcije i evidentiraju se kao posebna stavka u bilansu stanja.

Dividende od akcija se evidentiraju u okviru kapitala u periodu u kome je donijeta odluka o njihovoj isplati.

3.22. Poslovanje u tuđe ime i za tuđi račun

Banka vrši usluge čuvanja i upravljanja značajnim iznosom sredstava u ime i za račun pravnih i fizičkih lica uz zaračunavanje određene naknade za pomenute usluge. Pomenuta sredstva nisu uključena u bilansu stanja Banke. Pojednosti o poslovanju u tuđe ime i za tuđi račun su prikazane u Napomeni 36.

3.23. Korišćenje procjena

Rukovodstvo vrši procjene i pretpostavke koje utiču na prikazane iznose sredstava i obaveza tokom narednih fiskalnih godina. Procjene i prosuđivanja kontinuirano se ocjenjuju i bazirane su na istorijskom iskustvu i ostalim faktorima uključujući očekivanja o budućim događajima koja se smatraju razumnim pod određenim uslovima.

Najznačajnija korišćenja procjena i prosuđivanja su sljedeća:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.23. Korišćenje procjena (nastavak)

Umanjenje vrijednosti kredita

Banka vrši pregled svog kreditnog portfolia mjesečno, kako bi procijenila ispravku vrijednosti. Prilikom određivanja da li je potrebno proknjižiti gubitak po osnovu ispravke vrijednosti u bilansu uspjeha, Banka vrši procjenu da li postoji bilo koji indikator postojanja mjerljivog smanjenja u procijenjenim budućim novčanim tokovima koji proizilaze iz kreditnog portfolia, prije nego što smanjenje može biti identifikovano kod pojedinačnog kredita u portfoliu. Ovaj dokaz može uključiti bilo koje indikatore postojanja neželjene promjene u platežnom statusu zajmoprimca, kao i lokalne ekonomske uslove koji su u korelaciji sa neizvršenjem obaveza.

Rukovodstvo koristi procjene bazirane na istorijskim gubicima za sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima obezvrjeđenja koji su slični onima u portfoliu prilikom planiranja svojih budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste u procjeni iznosa i tajminga budućih novčanih tokova, pregledaju se redovno, kako bi se uklonile sve razlike između procijenjenih gubitaka i stvarnih iskustava.

Budući tokovi gotovine od finansijskih sredstava procjenjuju se na odnosu prethodnih iskustava i gubitaka od sredstava izloženih kreditnom riziku, sličnih sredstvima banke. Pojedinačne procjene vrše se na osnovu projekcija budućih tokova gotovine uzimajući u obzir sve relevantne informacije koje se odnose na finansijsko stanje dužnika i njegovu platežnu sposobnost. Krediti koji nose manji rizik i krediti stanovništvu provjeravaju se kolektivno.

Metod i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa i dinamike priliva/odliva budućih tokova gotovine provjeravaju se redovno u cilju smanjenja svake eventualne razlike između procijenjenog i stvarnog gubitka. U mjeri u kojoj se neto sadašnja vrijednost procijenjenih tokova gotovine razlikuje za $\pm 5\%$, procijenjeno rezervisanje biće veće za iznos od EUR 3.058 hiljada, odnosno manje za iznos od EUR 2.790.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Određivanje fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza za koje ne postoji uočljiva tržišna cijena zahtijeva korišćenje različitih tehnika vrednovanja. Za finansijske instrumente kojima se ne trguje često i koji imaju nisku cjenovnu transparentnost, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva određene stepene varijacije u procjenjivanju koji zavise od likvidnosti, koncentracije, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnih pretpostavki i ostalih rizika koji utiču na određeni instrument.

Dugoročne naknade zaposlenima

Trošak dugoročnih beneficija zaposlenih određen je na osnovu aktuarskog obračuna. Aktuarski obračun uključuje stvaranje pretpostavki o diskontnim stopama, budućem rastu zarada i promjenama u broju zaposlenih. S obzirom na dugoročnu prirodu ovih planova, procjene su predmet značajne neizvjesnosti.

Korisni vijek trajanja nematerijalne imovine, zgrada postrojenja i opreme

Banka vrši pregled vijeka trajanja nematerijalnih ulaganja, zgrada, postrojenja i opreme u svakom periodu godišnjeg izvještavanja.

Sudski sporovi

Rukovodstvo Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.23. Korišćenje procjena (nastavak)

Finansijska kriza

Tekuća kriza likvidnosti u svijetu je, između ostalog, rezultirala smanjenjem nivoa ulaganja na tržištu kapitala, smanjenjem likvidnosti bankarskog sistema i povećanjem međubankarskih kamatnih stopa i velikim kolebanjima na tržištu hartija od vrijednosti. Nije moguće s preciznošću predvidjeti obim posljedica finansijske krize niti je moguće u potpunosti preduzeti mjere zaštite protiv njih.

Svjetska ekonomija se postepeno oporavlja ali je rast i dalje usporen. Globalna finansijska kriza, koja traje već šestu godinu, otvorila je novo poglavlje u posmatranju i definisanju ciljeva centralnih banaka, preispitivanju njihove uloge i revidiranju ciljeva i politika za koje su monetarne vlasti bile nadležne. Očito je da obezbjeđenje stabilnosti cijena, kao osnovni princip poslovanja i implementacije politika svih centralnih banaka, danas više nije dovoljno za osiguranje makroekonomske stabilnosti. Sistemska potcijenjenost rizika u pretkriznom periodu i izostanak pravovremene reakcije u preventivnoj fazi materijalizovao se kroz rast nelikvidnosti korporativnog sektora i rast nekvalitetnih kredita u bankarskom sektoru.

Kao otvorena ekonomija, Crna Gora pokazuje izuzetnu osjetljivost na negativna kretanja u okruženju. Rizici kojima je naša zemlja bila izložena u većoj ili manjoj mjeri su se materijalizovali kroz: izvoz u eurozonu, strane direktne investicije, budžetski balans i javni dug. Analiza makroekonomskih trendova u prvih deset mjeseci, ukazuje na realnost ostvarenja projekcije ekonomskog rasta od 2,6% u 2013. godini. U prvoj polovini godine zabilježen je rast BDP-a od 2,4%. Godišnja stopa inflacije, mjerena indeksom potrošačkih cijena imala je trend pada, dok je prosječna stopa inflacije iznosila 2,6% što je ispod projektovanog nivoa.

Najveća ranjivost bankarskog sektora je i dalje prisutan kreditni rizik, evidentiran u visokom nivou aktive lošijeg kvaliteta. Prema preliminarnim podacima, bilansna suma banaka je povećana za EUR 150,6 mil. ili 5,4% u odnosu na kraj prethodne godine. Ukupni depoziti su iznosili EUR 2.098,6 mil, što je povećanje na godišnjem nivou za 5,6%. Ukupni krediti i ostala potraživanja sa iznosom od EUR 2.411,5 mil su na godišnjem nivou ostvarili povećanje za 3%. Novoodobreni krediti su iznosili EUR 563,7 mil., što je za 8,9% više u odnosu na isti period prethodne godine.

Usljed izraženog problema nelikvidnosti realnog sektora, kreditna politika banaka je i dalje restriktivna, uz visoke kamatne stope. Od ukupno evidentiranih 54.482 pravnih lica i preduzetnika, u blokadi je bilo 12.561 izvršna dužnika ili 23,1 %, što je na godišnjem nivou povećanje od 5,0%. U vrijednosnom smislu, ukupan iznos duga po osnovu koga je izvršeno blokiranje računa, je bio EUR 432,9 mil, što je rast od 8,6% na godišnjem nivou.

Banka sistematski sprovodi aktivnosti identifikovane kao ključne za postizanje ciljeva, gdje se prvenstveno misli na smanjenje rizične aktive i povećanje troškovne efikasnosti. Velika pažnja je posvećena održavanju dobre likvidnosti Banke, kao ključne komponente sigurnog poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

U svom poslovanju Banka je izložena sljedećim rizicima:

- Kreditni rizik
- Rizik likvidnosti
- Tržišni rizici
- Operativni rizici
- Rizik zemlje

Okvir upravljanja rizikom

Odbor direktora ima sveobuhvatnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima. Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Odbore za poslove kreditiranja i Odbor za reviziju.

Politike upravljanja rizikom Banke su uspostavljene u cilju identifikacije i analize rizika sa kojima se suočava Banka, definisanja odgovarajućih limita u pogledu rizika, kao i nadzora rizika i pridržavanja limita. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno sagledavaju kako bi odrazili promjene u tržišnim uslovima, proizvodima i uslugama koje se nude.

Odbor za reviziju je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja Banke sa politikama i procedurama upravljanja rizikom, kao i za analizu adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom sa aspekta rizika sa kojima je Banka suočena. Odboru za reviziju pomoć pruža Odjeljenje interne revizije. Interna revizija sprovodi redovne i vanredne provjere procedura i kontrola upravljanja rizikom, a rezultate izvršenih provjera saopštava Odboru za reviziju.

Upravljanje finansijskim rizikom se bazira na organizacionoj samostalnosti, kvalitetnim procedurama i adekvatnom sistemu internih kontrola, a ima za cilj minimizaciju rizika u smislu postizanja projektovanih poslovnih i finansijskih rezultata i optimalnu upotrebu kapitala.

Proces upravljanja rizicima u Banci je prije svega regulisan Zakonom o bankama i podzakonskim aktima Centralne banke Crne Gore. Pored toga, proces upravljanja rizicima je regulisan i internim aktima koji definišu cilj upravljanja, metodologiju i način praćenja pojedinih vrsta rizika. Navedene interne akte usvaja Odbor direktora banke.

Banka kontinuirano sprovodi analize kredita velikih klijenata kao i predviđanja mogućih stresnih situacija. Osim pomenutog, Banka je uspostavila sektor za nenaplative kredite u cilju postizanja bolje naplativosti i upravljanja nenaplativim kreditima.

Kod upravljanja tržišnim rizikom, stepen izloženosti Banke ovoj vrsti rizika je nizak. Na polju strukturne likvidnosti Banka je u skladu sa strategijom investiranja u dužničke hartije od vrijednosti otpočela sa stvaranjem sekundarnih rezervi likvidnosti investirajući u državne obveznice zemalja sa visokim rejtingom i u državne zapise Crne Gore.

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik finansijskog gubitka u slučaju da klijent ili druga strana nisu u mogućnosti da ispune svoje ugovorne obaveze prema Banci i u najvećoj mjeri proističe iz kredita i plasmana komitentima i drugim bankama i ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti. Za potrebe izvještavanja o upravljanju rizicima, Banka uzima u obzir i vrši konsolidaciju svih elemenata izloženosti kreditnom riziku (kao što su rizik neispunjenja obaveza pojedinačnog dužnika, rizik zemlje i rizik djelatnosti).

Kreditni portfelj Banke sastoji se od kredita, hartija od vrijednosti, kamata, naknada, depozita kod banaka i avansa, kao i izdatih garancija, otvorenih akreditiva, preuzetih i potencijalnih obaveza, itd., a u odnosu na preduzeća, banke, države, samostalne preduzetnike, građane i ostale komitente.

Prije odobravanja svakog pojedinačnog plasmana vrši se njegova klasifikacija i određuje gornji limit zaduženja. Prilikom klasifikacije Banka primjenjuje internu metodologiju koja podrazumijeva analizu sposobnosti dužnika da uredno izmiruju sve obaveze prema Banci i drugim povjeriocima. Pri tom je potrebno uzeti u obzir kako menadžerske tako i finansijske sposobnosti dužnika, kao i informacije o kvalitetu i kvantitetu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Pored navedenog, prilikom klasifikacije se uzima u obzir i dosadašnji odnos klijenta sa Bankom i mogućnost obezbjeđivanja instrumenata zaštite od rizika novčanih tokova koji su dovoljni za izmirenje obaveza, kao i drugi relevantni faktori kao što su informacije o opštem ekonomskom ciklusu, stanje i izgledi bankarskog sektora i položaj dužnika unutar sektora, usaglašenost namjene kredita sa djelatnošću dužnika.

Utvrđivanje iznosa obezvrjeđenja za bilansne stavke, vjerovatnog gubitka za vanbilansne stavke i rezervacija za potencijalne gubitke se sprovodi u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama (Sl. list CG 22/12, 55/12 i 57/13). Banka vrednuje stavke bilansne aktive i vanbilansne stavke u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i iskazuje ih u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

U smislu utvrđivanja iznosa obezvrjeđenja za bilansne stavke i vjerovatnog gubitka za vanbilansne stavke određuju se pojedinačno značajna potraživanja. Pojedinačno značajnim potraživanjem se smatra ukupna bruto izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja je veća od EUR 50.000. Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja, Banka je dužna da vrši na pojedinačnoj osnovi.

Procjena obezvrjeđenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza o obezvrjeđenju, procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa toga obezvrjeđenja. Iznos obezvrjeđenja stavke bilansne aktive utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju. Procjena vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procjenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu. Iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih nenadoknadivih budućih novčanih odliva po tim stavkama.

Procjenu na grupnoj osnovi Banka vrši za potraživanja:

- a) za koja pri procjeni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju, odnosno vjerovatni gubitak, odnosno ako procjenom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvrjeđivanja bilansne aktive, odnosno iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
- b) koja ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

Pri procjeni na grupnoj osnovi, Banka grupiše potraživanja na osnovu kreditnog rejtinga i činjenice da li se radi o bilansnoj, odnosno vanbilansnoj izloženosti.

a) Derivati

Banka održava striktne kontrolne limite na neto otvorene pozicije u finansijskim derivatima, odnosno razlike između ugovora o kupovini i ugovora o prodaji kako prema iznosu tako i prema ročnosti. Banka sklapa uglavnom ugovore o valutnim i kamatnim derivatima u svrhu zaštite pozicija Bankarske knjige. Iznos koji je izložen kreditnom riziku limitiran je na nadoknadivu kreditnu vrijednost instrumenata koja je definisana važećom regulativom. Izloženost kreditnom riziku se prati i njome se upravlja u okviru ukupnih limita zaduženja prema klijentima, zajedno sa potencijalnom izloženošću koja je uzrokovana tržišnim kretanjima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****b) Preuzete obaveze iz kreditnih sredstava**

Preuzete obaveze su instrumenti koji obezbjeđuju sredstva klijentima onda kada su im potrebna. Garancije i akreditivi, koji predstavljaju neopozivu pisanu obavezu Banke da će u ime svog klijenta platiti trećoj strani dogovoreni iznos u slučaju da njen klijent ne ispuni svoju obavezu plaćanja, nose isti rizik kao krediti. Kod kreditnog rizika u pogledu preuzetih obaveza po odobrenim a neiskorišćenim kreditima Banka je izložena potencijalnom gubitku u iznosu odobrenog a neiskorišćenog kredita. Međutim, vjerovatni iznos gubitka po osnovu kreditnog rizika je manji od ukupnog neiskorišćenog kredita, zbog toga što je većina preuzetih obaveza po odobrenim kreditima uslovljena ispunjavanjem određenih standarda od strane klijenata. Banka vrši nadzor ročnosti kreditnih obligacija s obzirom na to da duži period važenja istovremeno nosi i veći kreditni rizik.

c) Interni bonitetni sistem

Interni bonitetni sistem Banke definiše pet klasa izloženosti, A,B,C,D i E. Učešće svake klase u ukupnom portfoliju prikazano je u prilogu:

	2013		2012	
	Kreditni i plasmani %	Ispravka vrijednosti %	Kreditni i plasmani %	Ispravka vrijednosti %
A	38,50%	1,19%	38,72%	0,97%
B	17,30%	1,69%	18,26%	2,49%
C	7,45%	6,62%	13,28%	11,37%
D+E	36,75%	90,50%	29,74%	85,17%
Ukupno	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Kreditni rejting odražava kreditnu sposobnost klijenta čija izloženost proističe iz finansijskog instrumenta.

Kreditni rejting kategorije "A" dodjeljuje se klijentima sa dobrom kreditnom sposobnošću kod kojih se ne očekuju problemi u otplati obaveza. Kreditni rejting kategorije "B" ukazuje na nešto slabiju finansijsku poziciju klijenta koja je privremenog karaktera i ne ukazuje na probleme u otplati obaveza. Kreditni rejting kategorije "C" ukazuje na nedovoljan nivo kapitala i visok stepen zaduženosti klijenta odnosno na to da klijent nema dovoljan priliv tokova gotovine da izmiri svoje obaveze tako da kasni sa otplatom. Kategorije "D" i "E" odnose se na klijente sa evidentnim finansijskim poteškoćama odnosno klijente koji su u postupku prinudnog poravnjanja, stečaja ili likvidacije. Očekuje se da ovi klijenti neće moći da izmire većinu ili bilo koju obavezu na osnovu tokova gotovine iz aktivnosti poslovanja. Klijenti sa kreditnim rejtingom "C" ili slabijim dužni su da obezbijede dodatna sredstva obezbjeđenja kako bi pokrili svoju izloženost u visini zamjene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****d) Maksimalna izloženost kreditnom riziku**

	Bruto maksimalna izloženost	Ispravka vrijednosti	31.12.2013. Neto maksimalna izloženost
Kredit i potraživanja od banaka	44.009	-	44.009
Kredit i potraživanja od klijenata			
Kredit državi	6.721	(67)	6.654
Kredit finansijskim institucijama	1.115	(6)	1.109
Kredit fizičkim licima	163.157	(9.632)	153.525
Kreditna linija	643	(167)	476
Kreditne kartice	7.867	(1.703)	6.164
Stambeni kredit	79.074	(3.425)	75.649
Potrošački kredit	75.120	(4.249)	70.871
Ostali krediti fizičkim licima	453	(88)	365
Kredit pravnim licima	188.866	(56.924)	131.942
Kartice	691	(147)	544
Kredit malim i srednjim preduzećima	181.865	(53.498)	128.367
Kredit velikim preduzećima	6.310	(3.279)	3.031
Ukupno kredit i potraživanja od klijenata	359.859	(66.629)	293.230
Dužničke hartije od vrijednosti	61.372	-	61.372
Ostala finansijska potraživanja	2.265	(816)	1.449
Potencijalne obaveze	51.908	(2.623)	49.285
Akreditivi	3.017	-	3.017
Garancije	41.013	(2.623)	38.390
Ostale preuzete i potencijalne obaveze	7.878	-	7.878
UKUPNO	519.413	(70.068)	449.345

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****d) Maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

	Bruto maksimalna izloženost	Ispravka vrijednosti	31.12.2012. Neto maksimalna izloženost
Kredit i potraživanja od banaka	50.660	-	50.660
Kredit i potraživanja od klijenata			
Kredit državi	7.903	(343)	7.560
Kredit finansijskim institucijama	1.667	(16)	1.651
Kredit fizičkim licima	175.961	(18.656)	157.305
Kreditna linija	1.098	(426)	672
Kreditne kartice	8.781	(1.668)	7.113
Stambeni krediti	114.971	(10.845)	104.126
Potrošački krediti	50.534	(5.624)	44.910
Ostali krediti fizičkim licima	577	(93)	484
Kredit pravnim licima	251.100	(53.017)	198.083
Kartice	820	(166)	654
Kredit malim i srednjim preduzećima	242.497	(51.332)	191.165
Kredit velikim preduzećima	7.783	(1.519)	6.264
Ukupno kredit i potraživanja od klijenata	436.631	(72.032)	364.599
Dužničke hartije od vrijednosti	35.864	-	35.864
Ostala finansijska potraživanja	1.559	(691)	868
Potencijalne obaveze	60.657	(1.310)	59.347
Akreditivi	5.531	-	5.531
Garancije	48.456	(1.310)	47.146
Ostale preuzete i potencijalne obaveze	6.670	-	6.670
UKUPNO	585.371	(74.033)	511.338

Maksimalna izloženost kreditnom riziku predstavlja najgori mogući scenario kada je riječ o izloženosti kreditnom riziku, odnosno najveći mogući gubitak bez uzimanja u obzir primljenih sredstava obezbjeđenja. Kada je riječ o stavkama u bilansu uspjeha, gore navedeni iznosi izloženosti baziraju se na neto knjigovodstvenim vrijednostima prikazanim u bilansu stanja i nominalnim iznosima potraživanja po osnovu vanbilansnih stavki.

Reprogramirani krediti

Reprogramirani krediti su iznosili EUR 114.781 hiljade na 31.12.2013. godine. (na dan 31.12.2012. godine reprogramirani krediti su iznosili EUR 105.980 hiljade).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

e) Krediti i druga finansijska sredstva, koji nisu u kašnjenju i na koje nisu oblikovane ispravke vrijednosti i neto grupno ocijenjeni krediti i druga finansijska sredstva za A i B komitente koji nisu u kašnjenju.

	A	B	C	D+E	31.12.2013. Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka	43.973	36	-	-	44.009
Kredit i potraživanja od klijenata					
Kredit državi	-	3.311	-	-	3.311
Kredit finansijskim institucijama	1.109	-	-	-	1.109
Kredit fizičkim licima	107.417	6.710	-	-	114.127
Kreditna linija	362	1	-	-	363
Kreditne kartice	5.133	167	-	-	5.300
Stambeni krediti	55.377	2.508	-	-	57.885
Potrošački krediti	46.356	4.034	-	-	50.390
Ostali krediti fizičkim licima	189	-	-	-	189
Kredit pravnim licima	16.003	29.708	-	-	45.711
Kartice	40	347	-	-	387
Kredit malim i srednjim preduzećima	15.963	29.358	-	-	45.321
Kredit velikim preduzećima	-	3	-	-	3
Ukupno kredit i potraživanja od klijenata	124.529	39.729	-	-	164.258
Ostala finansijska potraživanja	1.208	16	2	31	1.257
Ukupno	169.710	39.781	2	31	209.524

	A	B	C	D + E	31.12.2012. Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka	50.629	31	-	-	50.660
Kredit i potraživanja od klijenata					
Kredit državi	-	2.332	-	-	2.332
Kredit finansijskim institucijama	856	74	-	-	930
Kredit fizičkim licima	107.520	6.269	-	2	113.791
Kreditna linija	559	11	-	-	570
Kreditne kartice	6.281	175	-	-	6.456
Stambeni krediti	69.452	4.712	-	-	74.164
Potrošački krediti	30.926	1.371	-	2	32.299
Ostali krediti fizičkim licima	302	-	-	-	302
Kredit pravnim licima	10.550	45.360	527	29	56.466
Kartice	17	391	-	-	408
Kredit malim i srednjim preduzećima	10.533	44.967	527	29	56.056
Kredit velikim preduzećima	-	2	-	-	2
Ukupno kredit i potraživanja od klijenata	118.926	54.035	527	31	173.519
Ostala finansijska potraživanja	691	39	-	-	730
Ukupno	170.246	54.105	527	31	224.909

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)**

- f) Krediti i druga finansijska sredstva, koji su u kašnjenju i na koje nisu oblikovane ispravke vrijednosti, i neto grupno ocijenjeni krediti i druga finansijska sredstva za A i B komitente koji su u kašnjenju.

				31.12.2013.
	Do 30 dana	Do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Kreditni i potraživanja od klijenata				
Kreditni državi	2.213	-	-	2.213
Kreditni finansijskim institucijama	-	-	-	-
Kreditni fizičkim licima	16.162	2.865	168	19.195
Kreditna linija	16	14	73	103
Kreditne kartice	231	70	94	395
Stambeni krediti	7.124	980	-	8.104
Potrošački krediti	8.707	1.786	1	10.494
Ostali krediti fizičkim licima	84	15	-	99
Kreditni pravnim licima	12.222	2.043	7	14.272
Kartice	29	-	-	29
Kreditni malim i srednjim preduzećima	11.579	2.043	7	13.629
Kreditni velikim preduzećima	614	-	-	614
Ukupno krediti i potraživanja od klijenata	30.597	4.908	175	35.680
Ostala finansijska potraživanja	-	-	-	-
Ukupno	30.597	4.908	175	35.680
				31.12.2012.
	Do 30 dana	Do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Kreditni i potraživanja od klijenata				
Kreditni državi	3	-	-	3
Kreditni finansijskim institucijama	-	692	-	692
Kreditni fizičkim licima	20.517	10.665	173	31.355
Kreditna linija	33	13	47	93
Kreditne kartice	-	343	101	444
Stambeni krediti	15.070	8.352	-	23.422
Potrošački krediti	5.414	1.957	25	7.396
Ostali krediti fizičkim licima	-	-	-	-
Kreditni pravnim licima	12.739	7.249	-	19.988
Kartice	43	-	-	43
Kreditni malim i srednjim preduzećima	11.577	6.389	-	17.966
Kreditni velikim preduzećima	1.119	860	-	1.979
Ukupno krediti i potraživanja od klijenata	33.259	18.606	173	52.038
Ostala finansijska potraživanja	10	1	43	54
Ukupno	33.269	18.607	216	52.092

g) Obezvrijeđeni finansijski instrumenti

Slijedeća tabela prikazuje finansijska sredstva koja su pojedinačno obezvrijeđena kao i finansijska sredstva koja su grupno obezvrijeđena i svrstana u kategorije loših plasmana odnosno C,D i E.

35

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

g) Obezvrijeđeni finansijski instrumenti (nastavak)

	31.12.2012.			31.12.2012.		
	Pojedinačno obezvrijeđeni krediti i plasmani			Grupno obezvrijeđeni krediti i plasmani		
	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
Kreditni rizik	-	-	-	-	-	-
Kreditni rizik od banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni rizik od klijenata	-	-	-	-	-	-
Kreditni rizik državi	5.452	(288)	5.164	77	(16)	61
Kreditni rizik finansijskim institucijama	45	(16)	29	-	-	-
Kreditni rizik fizičkim licima	7.314	(1.207)	6.107	22.143	(16.099)	6.044
Kreditna linija	9	(9)	-	420	(411)	9
Kreditne kartice	20	(20)	-	1.804	(1.591)	213
Stambeni krediti	3.867	(1.144)	2.723	12.525	(8.717)	3.808
Potrošački krediti	3.418	(34)	3.384	7.109	(5.277)	1.832
Ostali krediti fizičkim licima	-	-	-	285	(103)	182
Kreditni rizik pravnim licima	168.736	(50.972)	117.764	4.995	(1.130)	3.865
Kartice	142	(67)	75	154	(26)	128
Kreditni rizik malim i srednjim preduzećima	162.822	(49.416)	113.406	4.841	(1.104)	3.737
Kreditni rizik velikim preduzećima	5.772	(1.489)	4.283	-	-	-
Ukupno kreditni rizik od klijenata	181.547	(52.483)	129.064	27.215	(17.245)	9.970
Ostala finansijska potraživanja	664	(638)	26	102	(44)	58
Ukupno	182.211	(53.121)	129.090	27.317	(17.289)	10.028

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Politika otpisa

U skladu sa svojom računovodstvenom politikom Banka vrši prenos na internu evidenciju, ukoliko u postupku naplate potraživanja ocijeni da vrijednost potraživanja, mjerena po amortizacionoj vrijednosti, neće biti nadoknađena i da su ispunjeni uslovi za prestanak priznavanja finansijskog sredstva, što uključuje i sljedeće slučajeve:

- 1) za neobezbijeđeno potraživanje:
 - kada je nad dužnikom otvoren stečajni postupak koji traje duže od jedne godine, ili
 - ako dužnik kasni sa plaćanjem duže od dvije godine; i
- 2) za obezbijeđeno potraživanje, kada dužnik kasni sa plaćanjem duže od četiri godine, odnosno ako Banka u tom periodu nije primila nijednu uplatu od realizacije kolaterala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

h) Finansijski efekat kolaterala za kredite i plasmane

							31.12.2013.
	Kreditni i ostala finansijska aktiva u potpunosti ili više obezbijedeni kolateralom		Kreditni i ostala finansijska aktiva koji nisu u potpunosti obezbijedeni kolateralom		Kreditni i ostala finansijska aktiva koji nisu obezbijedeni kolateralom		
	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Ukupna knjigovodstvena vrijednost kredita i ostalih finansijskih sredstava	Ukupna fer vrijednost kolaterala
Kreditni i potraživanja od banaka	-	-	-	-	44.009	44.009	-
Kreditni i potraživanja od klijenata							
Kreditni državi	6.654	26.722	-	-	-	6.654	26.722
Kreditni finansijskim institucijama	-	-	-	-	1.109	1.109	-
Kreditni fizičkim licima	145.997	626.727	2.092	194	5.436	153.525	626.921
Kreditna linija	-	-	-	-	476	476	-
Kreditne kartice	59	-	1.402	-	4.703	6.164	-
Stambeni kreditni	75.606	347.718	33	13	10	75.649	347.731
Potrošački kreditni	69.970	277.328	654	181	247	70.871	277.509
Ostali kreditni fizičkim licima	362	1.681	3	-	-	365	1.681
Kreditni pravnim licima	128.794	756.542	1.188	1.753	1.960	131.942	758.295
Kartice	-	-	-	-	544	544	-
Kreditni malim i srednjim preduzećima	125.997	742.051	979	1.267	1.391	128.367	743.318
Kreditni velikim preduzećima	2.797	14.491	209	486	25	3.031	14.977
Ostala finansijska potraživanja	5	3.037	-	-	1.444	1.449	3.037
Ukupno	281.450	1.413.028	3.280	1.947	53.958	338.688	1.414.975

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

h) Finansijski efekat kolaterala za kredite i plasmane (nastavak)

	31.12.2012.					
	Kreditni i ostala finansijska aktiva u potpunosti ili više obezbijedjeni kolateralom		Kreditni i ostala finansijska aktiva koji nisu u potpunosti obezbijedjeni kolateralom		Kreditni i ostala finansijska aktiva koji nisu obezbijedjeni kolateralom	
	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Ukupna knjigovodstvena vrijednost kredita i ostalih finansijskih sredstava
Kreditni i potraživanja od banaka	-	-	-	-	50.660	-
Kreditni i potraživanja od klijenata						
Kreditni državi	7.560	34.231	-	-	-	34.231
Kreditni finansijskim institucijama	795	2.369	-	-	856	2.369
Kreditni fizičkim licima	149.289	660.577	2.071	251	5.945	660.828
Kreditna linija	-	-	-	-	672	-
Kreditne kartice	76	-	1.767	-	5.270	-
Stambeni krediti	104.071	482.512	52	24	3	482.536
Potrošački krediti	44.658	176.262	252	227	-	176.489
Ostali krediti fizičkim licima	484	1.803	-	-	-	1.803
Kreditni pravnim licima	195.429	563.682	1.550	2.322	1.104	566.004
Kartice	-	-	-	-	654	-
Kreditni malim i srednjim preduzećima	189.177	539.252	1.550	2.322	438	541.574
Kreditni velikim preduzećima	6.252	24.430	-	-	12	24.430
Ostala finansijska potraživanja	24	3.045	-	-	844	3.045
Ukupno	352.097	1.263.904	3.621	2.573	59.409	1.266.477

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****h) Finansijski efekat kolaterala za kredite i plasmane (nastavak)**

Banka uzima različita sredstva obezbjeđenja kredita da bi umanjila kreditni rizik. Odluka o vrsti i vrijednosti kolaterala zavisi od analize komitenta i potencijalnog plasmana. Kada su u pitanju određene vrste kredita komitentima, Banka nastoji da potraživanja obezbijedi kolateralima čija je fer vrijednost veća od potraživanja. Na taj način Banka smanjuje rizik od potencijalne nemogućnosti klijenta da na vrijeme izvrši obaveze plaćanja. Objelodanjenu fer vrijednost kolaterala utvrđuje interni ovlašćeni procjenitelj. Objelodanjena fer vrijednost kolaterala predstavlja vrijednost koja se može realizovati od strane zakonskih vlasnika sredstava. Obezvrjeđivanje finansijskih instrumenata koji se vode po amortizacionoj vrijednosti je determinisano fer vrijednošću kolaterala.

Finansijski instrumenti kojima je prekoračen rok dospijeca ali nisu obezvrjeđeni jesu oni finansijski instrumenti kod kojih je prekoračen rok ugovornih dospjeca glavnice i kamate, ali Banka smatra da njihovo umanjeње vrijednosti nije adekvatno na osnovu količine raspoloživih instrumenata obezbjeđenja ili trenutka naplate iznosa koji se duguju Banci.

Rukovodstvo smatra da, iako su krediti pokriveni kolateralom, može doći do obezvrjeđenja kredita ukoliko se određeni dio kolaterala ne može prodati usljed administrativnih i drugih ograničenja, što može dovesti do produženja vremenskog perioda potrebnog za prodaju kolaterala.

U svakom slučaju, rukovodstvo Banke nastoji da kontinuirano prati nenaplaćena dugovanja i to svim raspoloživim sredstvima.

i) Analiza finansijskih instrumenata po geografskim sektorima

	31.12.2013.					
	Slovenija	EU	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Ostalo	Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka	35.476	8.338	28	1	166	44.009
Kredit državi	-	-	-	6.654	-	6.654
Kredit finansijskim organizacijama	-	1.109	-	-	-	1.109
Kredit fizičkim licima	136	387	178	152.185	639	153.525
Kredit pravnim licima	-	-	-	131.942	-	131.942
Dužničke hartije of vrijednosti raspoložive za prodaju	7.606	36.862	-	16.904	-	61.372
Ostala finansijska potraživanja	-	-	-	1.449	-	1.449
Ostale preuzete obaveze	-	-	-	48.274	1.011	49.285
Ukupno	43.218	46.696	206	357.409	1.816	449.345

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****i) Analiza finansijskih instrumenata po geografskim sektorima (nastavak)****31.12.2012.**

	Slovenija	EU	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Ostalo	Ukupno
Kredit i potraživanja od banaka	47.330	3.178	17	-	135	50.660
Kredit državi	-	-	-	-	7.560	7.560
Kredit finansijskim organizacijama	-	856	-	-	795	1.651
Kredit fizičkim licima	126	254	143	156.368	414	157.305
Kredit pravnim licima	-	-	-	198.054	29	198.083
Dužničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	22.771	-	-	13.093	-	35.864
Ostala finansijska potraživanja	-	19	-	734	115	868
Ostale preuzete obaveze	-	25	-	59.321	1	59.347
Ukupno	70.227	4.332	160	427.570	9.049	511.338

j) Analiza kreditnog rizika po privrednim sektorima

Banka prati koncentraciju kreditnog rizika po privrednim sektorima. Analiza koncentracije kreditnog rizika na dan 31. decembra prikazana je u sljedećoj tabeli:

	31.12.2013.		31.12.2012.	
	Neto krediti	%	Neto krediti	%
Banke	44.009	13,05%	50.660	12,20%
Finansije	1.109	0,33%	1.651	0,40%
Javna uprava	6.654	1,97%	7.560	1,82%
Stanovništvo	153.525	45,53%	157.305	37,88%
Struja, gas, voda	-	-	224	0,05%
Građevinski sektor	18.901	5,60%	17.383	4,19%
Industrijski sektor	17.336	5,14%	37.579	9,05%
Poljoprivreda	868	0,26%	449	0,11%
Rudarstvo	5.620	1,67%	12.509	3,01%
Privatni preduzetnici	-	-	775	0,19%
Usluge	15.978	4,74%	45.487	10,95%
Ugostiteljstvo	1.599	0,47%	2.237	0,54%
Saobraćaj i komunikacije	4.872	1,44%	13.057	3,14%
Trgovina	66.768	19,80%	68.383	16,47%
Ukupno	337.239	100,00%	415.259	100,00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću na operativnom, strukturnom i strateškom nivou regulisano je Politikom i Strategijom upravljanja likvidnošću, Planom upravljanja likvidnošću u nepredviđenim situacijama i Procedurama za upravljanje likvidnošću.

Politika upravljanja likvidnošću definiše rizik likvidnosti, određuje metode i procedure za adekvatno mjerenje i upravljanje rizikom likvidnosti, definiše dužnosti i obaveze organa Banke u sistemu upravljanja rizikom likvidnosti, utvrđuje metode vršenja pregleda trenutnog stanja likvidnosti i budućih tokova gotovine, kao i mjere za ostvarivanje ciljeva optimalne likvidnosti Banke.

Plan za upravljanje likvidnošću u nepredviđenim situacijama utvrđuje smjernice i plan aktivnosti koje imaju za cilj prepoznavanje problema i iznalaženje najboljih rješenja u uslovima nastanka nepredviđenih okolnosti, odnosno održavanje likvidnosti koja garantuje nesmetano obavljanje poslova i zaštitu interesa deponenata, povjerilaca i akcionara Banke.

Osnovni ciljevi *Procedure za upravljanje rizikom likvidnosti* su uspostavljanje mehanizama praćenja i održavanja dnevne, kao i likvidnosti na kratak rok, kroz sagledavanje odnosa kratkoročne aktive i pasive Banke i uspostavljanje mjera i postupaka za održavanje njihove adekvatne ročne usklađenosti.

U skladu sa Politikom upravljanja likvidnošću, glavni ciljevi na polju upravljanja rizikom likvidnosti su:

- Održavanje kratkoročne i dugoročne likvidnosti;
- Izmirenje svih dospjelih obaveza;
- Korišćenje najpovoljnijih sredstava za izmirenje dospjelih obaveza;
- Optimiziranje stanja likvidnosnih rezervi;
- Miniizirati troškove održavanja likvidnosti;
- Poštovanje zakonskih propisa odnosno standarda na nivou NLB Grupe kao i internih kriterijuma i ciljeva u skladu sa Politikom i drugim aktima Banke kojima se uređuje oblast likvidnosti.

Banka jednom mjesečno izrađuje projekciju likvidnosti u narednom jednogodišnjem periodu u različitim situacijama, korišćenjem više vrsta scenarija i to: osnovni scenario (baseline), umjereni scenario (moderate) i nepovoljni scenario (adverse).

Jednom mjesečno vrše se i stres testovi likvidnosti, koji se koriste kako bi se identifikovali potencijalni negativni događaji na likvidonosnu sposobnost Banke. U zavisnosti od ozbiljnosti negativnih događaja, stres testiranje likvidnosti je komplementaran instrument za upravljanje rizikom likvidnosti. Koristeći stres testove, određuju se izloženosti na šokove i koliko šokovi mogu uticati na poslovanje banke. Stres testovi bi trebalo da upozore Banku na buduće neočekivane odlive likvidnih rezervi.

Banka upravlja likvidnošću na:

- a) Operativnom nivou;
- b) Strukturnom nivou;
- c) Strateškom nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Upravljanje likvidnošću na operativnom nivou postiže se kroz:

- dnevno praćenje sredstava i obaveza tj. planiranjem dnevnih priliva i odliva;
- dnevno praćenje kretanja depozita i kredita;
- planiranjem novčanih tokova po danima za period narednih mjesec dana;
- praćenjem i mjerenjem osnovnih indikatora likvidnosti na dnevnom nivou;
- praćenjem koncentracije većih depozita i aktivnom saradnjom sa najznačajnijim deponentima u cilju blagovremene najave priliva/odliva sredstava.

Upravljanje likvidnošću na strukturnom nivou postiže se kroz:

- praćenje i mjerenje ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava;
- praćenje i mjerenje stabilnosti a vista depozita;
- definisanje pokazatelja strukturne likvidnosti i njihovo redovno izračunavanje i praćenje;
- definisanje optimalne ili granične vrijednosti pojedinačnih pokazatelja strukturne likvidnosti;
- praćenje trenda odabranih pokazatelja strukturne likvidnosti;
- izradu analiza i predloga za izmjenu strukture likvidnosti izvještaja o finansijskom položaju koji mogu uticati na stepen izloženosti riziku likvidnosti.

Upravljanje likvidnošću na strateškom nivou postiže se kroz:

- Pripremu projekcija likvidnosti, tj. priprema većeg broja scenarija kretanja stavki bilansa stanja u narednom jednogodišnjem periodu;
- Pripremu predloga i mjera za pokriće negativnih gepova likvidnosti;
- Sprovođenje stres-testova i reverse stres-testova za likvidnost.

Likvidnost Banke je predmet svakodnevnog razmatranja Komisije za likvidnost, dok se jednom mjesečno održavaju sjednice Odbora za upravljanje bilansnim odnosima i Odbora direktora na kojima se razmatra izvještaj o upravljanju likvidnošću.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)****Tokovi gotovine iz neizvedenih finansijskih instrumenata**

U tabeli koja slijedi prikazani su novčani tokovi po osnovu neizvedenih finansijskih instrumenata u odnosu na preostalo dospjeće na kraju godine. Objelodanjeni iznosi predstavljaju preostale nediskontovane tokove gotovine.

						31.12.2013
	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseca	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Novčana sredstva i računi						
depozita kod centralnih banaka	104.022	-	-	-	-	104.022
Investicione hartije od vrijednosti	-	20.252	41.153	854	-	62.259
Kredit i potraživanja od banaka	44.009	-	-	-	-	44.009
Kredit i potraživanja od klijenata	85.456	16.601	59.897	133.292	67.091	362.337
Ostala potraživanja	4.962	-	-	-	-	4.962
Ukupno finansijska sredstva	238.449	36.853	101.050	134.146	67.091	577.589
Depoziti banaka	838	702	-	-	-	1.540
Pozajmljena sredstva od banaka	559	1.426	17.027	17.738	764	37.514
Depoziti klijenata	182.464	53.379	123.280	29.109	3.890	392.122
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	131	2.229	2.289	5.002	1.067	10.718
Subordinisani dug	-	99	1.270	13.090	5.410	19.869
Ukupno finansijske obaveze	183.992	57.835	143.866	64.939	11.131	461.763
Potencijalne obaveze	4.766	4.950	25.078	6.138	80	41.012
Izloženost riziku likvidnosti	49.691	(25.932)	(67.894)	63.069	55.880	74.814

						31.12.2012.
	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseca	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Novčana sredstva i računi depozita						
kod centralnih banaka	51.741	-	-	-	-	51.741
Investicione hartije od vrijednosti	68	8.474	27.322	-	371	36.235
Kredit i potraživanja od banaka	50.660	-	-	-	-	50.660
Kredit i potraživanja od klijenata	91.453	21.599	77.020	170.841	88.349	449.262
Ostala potraživanja	2.076	-	-	-	-	2.076
Ukupno finansijska sredstva	195.998	30.073	104.342	170.841	88.720	589.974
Depoziti banaka	556	702	-	-	-	1.258
Pozajmljena sredstva od banaka	951	1.561	23.344	23.746	3.473	53.075
Depoziti klijenata	184.123	48.231	109.114	20.883	3.683	366.034
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	117	2.882	7.942	3.498	561	15.000
Dužničke hartije od vrijednosti	(4)	-	4.290	-	-	4.286
Subordinisani dug	85	-	1.058	7.771	11.239	20.153
Ukupno finansijske obaveze	185.828	53.376	145.748	55.898	18.956	459.806
Potencijalne obaveze	9.043	11.468	31.229	8.907	10	60.657
Izloženost riziku likvidnosti	1.127	(34.771)	(72.635)	106.036	69.754	69.511

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.3. Tržišni rizik**

Izloženost tržišnim rizicima predstavlja rizik da će fer vrijednost budućih tokova gotovine finansijskih instrumenata fluktuirati kao posljedica kolebanja tržišnih stopa odnosno cijena i kamatnih stopa, deviznih kurseva ili cijena hartija od vrijednosti. Upravljanje tržišnim rizikom predstavlja proces praćenja i mjerenja pomenute izloženosti u cilju maksimalnog smanjenja negativnih posljedica uzrokovanih kolebanjem tržišnih cijena.

a) Rizik promjene kamatnih stopa

Upravljanje rizikom od promjene kamatnih stopa u Bankarskoj knjizi se vrši na osnovu metoda mjerenja osjetljivosti kamatnih stopa (Gap Analysis) i vrijednosti baznog poena (Basis Point Value).

Mjerenje osjetljivosti kamatnih stopa (Gap Analysis) se odnosi na tehniku mjerenja rizika od promjene kamatnih stopa pomoću koje se sredstva, obaveze i vanbilansna aktiva raspoređuju u odgovarajuće vremenske okvire prema datumu ponovnog određivanja cijena (za instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom) ili datumu dospelja (za instrumente sa fiksnom kamatnom stopom), u zavisnosti od toga koji je raniji.

Sredstva i obaveze koje nemaju definisan datum dospelja (npr. depoziti po viđenju) ili im datumi dospelja variraju u odnosu na originalne datume dospelja definisane ugovorom svrstavaju se u odgovarajuće vremenske okvire na osnovu procjene i prethodnog iskustva Banke.

U cilju što adekvatnijeg mjerenja i upravljanja rizikom od promjene kamatnih stopa koristi se i metoda vrijednosti baznog poena (Basis Point Value) koja služi za mjerenje osjetljivosti finansijskih instrumenata na promjenu tržišnih kamatnih stopa. Na osnovu ove metode procjenjuje se koliko će se promijeniti vrijednost pozicije ukoliko se tržišne kamatne stope promjene za +/- 100 odnosno 200 baznih poena.

Analiza bilansa uspjeha na osjetljivosti Banke na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu je kako slijedi:

	Osjetljivost bilansa uspjeha	
	2013	2012
Osjetljivost na promjenu kamatnih stopa		
Smanjenje bazičnih poena		
Paralelna promjena od -100 bazičnih poena	280	277
Paralelna promjena od -200 bazičnih poena	560	544
Osjetljivost bilansa uspjeha		
	2013	2012
Osjetljivost na promjenu kamatnih stopa		
Povećanje bazičnih poena		
Paralelna promjena od +100 bazičnih poena	(280)	(277)
Paralelna promjena od +200 bazičnih poena	(560)	(544)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.3. Tržišni rizik (nastavak)****a) Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)**

Glavno sredstvo upravljanja izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa jeste upravljanje kamatonosnom aktivom i pasivom. Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom usvaja, na predlog stručnih službi, strategiju korigovanja stavki aktive i pasive predviđenim promjenama u tržišnim kamatnim stopama.

Banka na sledeći način upravlja bilansom stanja:

- Upravljanjem portfeljom dužničkih hartija od vrijednosti
- Emitovanjem dužničkih hartija od vrijednosti
- Uvođenjem novog i posebnog tretmana postojećih bankarskih proizvoda
- Upravljanjem ročnošću postojećih bilansnih stavki

Portfelj dužničkih hartija od vrijednosti mora da ispunjava kriterijume, odnosno limite postavljene internom Politikom upravljanja i strategijom investiranja u dužničke hartije od vrijednosti bankarske knjige. Njihova svrha je obezbjeđivanje sekundarne likvidnosti i limitiranje izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa.

U sledećim tabelama prikazana je izloženost Banke riziku od promjene kamatnih stopa primjenom metode mjerenja osjetljivosti kamatnih stopa. U tabelama su prikazane i knjigovodstvene vrijednosti finansijskih instrumenata Banke koji su grupisani u kategorije na osnovu ranijeg od datuma ponovnog utvrđivanja cijena odnosno datuma dospelja.

							31.12.2013.
	<u>Do 1</u>	<u>1 - 3</u>	<u>3 - 12</u>	<u>1 - 5</u>	<u>Preko 5</u>	<u>Nekama-</u>	<u>Ukupno</u>
	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>godina</u>	<u>godina</u>	<u>tonosno</u>	
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	5.351	-	-	-	-	98.671	104.022
Investicione hartije od vrijednosti	-	20.100	40.833	-	-	958	61.891
Kredit i potraživanja od banaka	44.009	-	-	-	-	-	44.009
Kredit i potraživanja od klijenata	135.319	31.757	59.880	50.074	16.200	-	293.230
Ukupno krediti	179.328	31.757	59.880	50.074	16.200	-	337.239
Ukupno finansijska sredstva	184.679	51.857	100.713	50.074	16.200	99.629	503.152
Depoziti banaka	260	704	-	-	-	576	1.540
Pozajmljena sredstva od banaka	480	2.649	12.476	17.825	753	-	34.183
Depoziti klijenata	184.275	48.762	117.645	23.962	5.984	996	381.624
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	101	3.076	1.137	4.645	1.021	-	9.980
Subordinisani dug	-	-	14.262	-	-	-	14.262
Ukupno finansijske obaveze	185.116	55.191	145.520	46.432	7.758	1.572	441.589
Izloženost riziku promjene kamatnih stopa	(437)	(3.334)	(44.807)	3.642	8.442	98.057	(61.563)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.3. Tržišni rizik (nastavak)****a) Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)**

							31.12.2012.
	<u>Do 1</u>	<u>1 - 3</u>	<u>3 - 12</u>	<u>1 - 5</u>	<u>Preko 5</u>	<u>Nekama-</u>	<u>Ukupno</u>
	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>godina</u>	<u>godina</u>	<u>tonosno</u>	
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	3.213	-	-	-	-	48.528	51.741
Investicione hartije od vrijednosti	-	8.475	27.321	-	-	439	36.235
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	50.660	50.660
Kredit i potraživanja od klijenata	155.524	39.736	82.172	69.302	17.750	115	364.599
Ukupno krediti	155.524	39.737	82.172	69.302	17.750	50.775	415.259
Ukupno finansijska sredstva	158.737	48.211	109.493	69.302	17.750	99.742	503.235
Depoziti banaka	258	645	-	-	-	323	1.226
Pozajmljena sredstva od banaka	1.389	4.611	26.912	12.308	3.384	32	48.636
Depoziti klijenata	191.090	43.424	95.929	18.233	3.412	4.490	356.578
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	135	7.809	2.475	3.364	560	56	14.399
Izdate dužničke hartije od vrijednosti	-	-	4.000	-	-	24	4.024
Subordinisani dug	-	-	14.000	-	-	200	14.200
Ukupno finansijske obaveze	192.872	56.489	143.316	33.905	7.356	5.125	439.063
Izloženost riziku promjene kamatnih stopa	(34.135)	(8.278)	(33.823)	35.397	10.394	94.617	(64.172)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

b) Valutni rizik

Valutni rizik predstavlja izloženost Banke promjenama deviznih kurseva i negativnom uticaju koji pomenute promjene mogu imati na poslovni rezultat Banke u lokalnoj valuti. Valutni rizik nastaje kada Banka ima otvorenu poziciju koja može dovesti do gubitka kao posljedica promjena deviznih kurseva, promjene kursa eura u odnosu na druge valute kao i promjene cijene zlata. Banka upravlja deviznim rizikom kroz upravljanje valutnom strukturom aktive i pasive u skladu sa očekivanim promjenama deviznih kurseva.

Banka ima program, politike i procedure za upravljanje deviznim rizikom u kojima su definisani: uslovi, ciljevi i principi obavljanja aktivnosti deviznog poslovanja, opis aktivnosti deviznog poslovanja, minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, ovlašćenje za obavljanje aktivnosti deviznog poslovanja, procedure za upravljanje aktivnostima deviznog poslovanja i kontrolu nad deviznim rizikom kao i procedure izvještavanja.

Ciljevi Banke u pogledu aktivnosti deviznog poslovanja su usmjereni na:

- Upravljanje deviznim rizikom i izvještavanje u skladu sa standardima NLB Grupe;
- Kontinuirani nadzor i izvještavanje o deviznim rizicima.

Aktivnosti deviznog poslovanja koje Banka sprovodi i planira da sprovede u narednom periodu su: uspostavljanje i održavanje odnosa sa optimalnim brojem korespondentskih banaka; održavanje optimalnog broja računa kod inostranih banaka; operacije na deviznom tržištu i platni promet; prikupljanje depozita u stranoj valuti; kreditni poslovi sa inostranstvom; dokumentarni poslovi; transakcije u zemlji koje se odnose na poslovanje sa novčanicama u stranoj valuti; devizna aktiva banaka (depoziti, krediti, plasmani). Poslovanje sa inostranstvom odnosi se na devizne depozite i štednju, konverzije, novčane transakcije i druge transakcije u stranoj valuti.

Upravljanje valutnim rizikom u Banci regulisano je internom Politikom upravljanja valutnim rizikom kojom su precizirani načini i metode mjerenja, praćenja i upravljanja valutnim rizikom. Politika upravljanja valutnim rizikom je usvojena od strane Odbora za aktivu i pasivu Banke.

Izloženost valutnom riziku prati i njome upravlja Odjeljenje za upravljanje aktivom i pasivom a na osnovu podataka koje na dnevnoj osnovi dobija od Sektora za upravljanje rizikom. Odjeljenje za upravljanje aktivom i pasivom upravlja izloženošću deviznim rizicima po osnovu valute tako da rizici uvijek budu unutar (definisanih) granica. O izloženosti deviznim rizicima se razmatra na sastancima o likvidnosti na dnevnoj osnovi i sastancima Odbora za aktivu i pasivu Banke na mjesečnoj osnovi.

Banka je postavila limite na otvorene valutne pozicije, i to 1% i 2% od osnovnog kapitala po pojedinim valutama odnosno 5% od osnovnog kapitala za ukupnu poziciju u stranim valutama. Izloženost valutnom riziku je zbog izuzetno niskog obima poslovanja u stranoj valuti u 2013. godini, kao i u prethodnim godinama, na niskom nivou. U tabeli koja slijedi prikazana je koncentracija valutnog rizika na dan 31. decembra 2013. godine:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.3. Tržišni rizik (nastavak)****b) Valutni rizik (nastavak)**

U tabeli koja slijedi prikazana je koncentracija valutnog rizika na dan 31. decembra 2013. godine:

	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	102.405	691	553	373	104.022
Investicione hartije od vrijednosti	61.372	519	-	-	61.891
Kredit i potraživanja od banaka	31.955	10.836	923	295	44.009
Kredit i potraživanja od clijenata	292.115	1.115	-	-	293.230
Ostala finansijska potraživanja	1.449	-	-	-	1.449
UKUPNO FINANSIJSKA SREDSTVA	489.296	13.161	1.476	668	504.601
Depoziti i pozajmljena sredstva od banaka	35.723	-	-	-	35.723
Depoziti i pozajmljena sredstva od clijenata	376.519	13.118	1.474	493	391.604
Subordinisani dug	14.262	-	-	-	14.262
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	426.504	13.118	1.474	493	441.589
Neto izloženost valutnom riziku	62.792	43	2	175	63.012

U tabeli koja slijedi prikazana je koncentracija valutnog rizika na dan 31. decembra 2012. godine:

	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	50.270	603	490	378	51.741
Investicione hartije od vrijednosti	35.870	365	-	-	36.235
Kredit i potraživanja od banaka	40.019	8.703	1.308	630	50.660
Kredit i potraživanja od clijenata	363.743	856	-	-	364.599
Ostala finansijska potraživanja	851	17	-	-	868
UKUPNO FINANSIJSKA SREDSTVA	490.753	10.544	1.798	1.008	504.103
Izvedeni finansijski instrumenti zaštite od rizika	200	-	-	-	200
Depoziti i pozajmljena sredstva od banaka	49.862	-	-	-	49.862
Depoziti i pozajmljena sredstva od clijenata	358.209	10.099	1.790	879	370.977
Izdate dužničke hartije od vrijednosti	4.024	-	-	-	4.024
Subordinisani dug	14.200	-	-	-	14.200
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	426.495	10.099	1.790	879	439.263
Neto izloženost valutnom riziku	64.258	445	8	129	64.840

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)
4.4 Operativni rizik

Operativni rizik se definiše kao rizik gubitka koji nastaje usljed neadekvatnosti odnosno manjkavosti internih procedura, ljudskih resursa i sistema kao i usljed spoljašnjih događaja. Ovom definicijom obuhvaćen je pravni rizik, s time što su isključeni strateški rizik i rizik reputacije.

Pomenuto obuhvata greške, propuste, pad sistema, prirodne katastrofe, terorističke napade i prevarne radnje što može dovesti do nedostupnosti usluga, finansijskog gubitka odnosno povećanja troškova. Pomenuto, takođe, obuhvata pravni rizik, s time što su strateški rizik i rizik reputacije isključeni.

Cilj upravljanja operativnim rizikom jeste postizanje ravnoteže između troškova i rizika unutar granica tj. stepena prihvatljivog rizika Banke uz doslednost u opreznom upravljanju rizicima koje se zahtijeva od finansijskih institucija.

Prioriteti u pogledu upravljanja rizicima se određuju na osnovu kombinacije iskustva i opažanja, ocjene i saznanja interne revizije, internih kontrola, detaljne procjene rizika, procedura upravljanja promjenama, izvještaja o okolnostima incidenta i zdravog razuma.

Aktivnosti upravljanja rizikom imaju za cilj identifikovanje postojećih izvora operativnih rizika, kao i potencijalnih izvora pomenutog rizika koji može nastati kao posledica uvođenja novih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Identifikacija izvora rizika obuhvata:

- Interne greške i zloupotrebu
- Kršenje propisa od strane eksternih lica
- Propuste u sistemu regrutovanja kadrova i sistemu bezbjednosti na radu
- Probleme u upravljanju odnosima sa klijentima, uvođenju novih proizvoda i poslovnim procedurama – ukoliko su neadekvatni
- Štete nastale na imovini Banke usljed prirodnih nepogoda i drugih događaja
- Poremećaje u organizaciji Banke i greške u funkcionisanju postojećih sistema
- Implementaciji poslovnih procedura i odluka.

Banka vrši nadzor nad izvorima operativnog rizika definisanim u skladu sa unutrašnjom organizacijom i poslovnom aktivnošću Banke, koji uglavnom obuhvataju: transakcije sa privrednim subjektima, transakcije sa subjektima unutar finansijskog sektora a u skladu sa Zakonom o bankama, poslove sa stanovništvom, poslove sa privredom, operacije platnog prometa, posredničke poslove, upravljanje aktivom i brokersko-dilerske poslove.

4.5 Fer vrijednost finansijskih instrumenata
(a) Fer vrijednosti finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrijednosti

	31.12.2013.		31.12.2012.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Kredit i potraživanja od banaka	44.009	44.009	50.660	50.660
Kredit i potraživanja od klijenata	293.230	305.774	364.599	384.584
Depoziti banaka	1.540	1.540	1.226	1.258
Depoziti klijenata	381.624	390.515	356.578	363.309
Pozajmljena sredstva od banaka	34.183	33.733	48.636	47.159
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	9.980	9.852	14.399	14.328
Izdate dužničke hartije od vrijednosti	-	-	4.024	4.160
Subordinisani dug	14.262	10.548	14.200	11.708

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.5 Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

(a) Fer vrijednosti finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)

Kredit i potraživanja od banaka

Procijenjena fer vrijednost kredita i potraživanja od banaka se bazira na diskontovanim tokovima gotovine, uzimajući u obzir tržišne kamatne stope za klijente sa sličnim kreditnim rizikom i preostalim rokom dospijeca.

Kredit i potraživanja od klijenata

Kredit i potraživanja od klijenata su u bilansu stanja prikazani po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za obezvrjeđenje, ukoliko je identifikovano. Za potrebe izračunavanja fer vrijednosti Banka je primijenila metodu diskontovanog toka gotovine, uzimajući u obzir tržišne kamatne stope za klijente sa sličnim kreditnim rizikom i preostalim rokom dospijeca.

Shodno tome, obračun fer vrijednosti se bazira na ugovorenim tokovima gotovine. Kreditni rizik pojedinačnih klijenata se uzima u obzir kroz očekivano umanjenoj vrijednosti.

Depoziti banaka i klijenata i pozajmljena sredstva od banaka

Procijenjena fer vrijednost depozita banaka i klijenata i pozajmljenih sredstava od banaka se bazira na diskontovanim ugovorenim tokovima gotovine, uzimajući u obzir tržišne kamatne stope, koje će biti plative od strane Banke, u slučaju potrebe zamjene starih izvora sredstava novim, sa istim preostalim rokom dospijeca.

Izdate dužničke hartije od vrijednosti

Fer vrijednost izdatih dužničkih hartija od vrijednosti se bazira na objavljenim tržišnim cijenama, odnosno na obračunu primjenom metoda diskontovanih tokova gotovine.

Ostala finansijska sredstva i obaveze

Knjigovodstvena vrijednost ostalih finansijskih sredstava i obaveza predstavlja iznos koji je približan iznosu njihove fer vrijednosti s obzirom da se većina njih odnosi na kratkoročne obaveze i potraživanja.

4.6 Upravljanje kapitalom

Praćenje kapitala i adekvatnosti kapitala vrši se u skladu sa smjernicama Centralne banke Crne Gore kreiranim za potrebe pojedinačnih finansijskih izvještaja Banke. Potrebne informacije o adekvatnosti kapitala dostavljaju se Centralnoj banci Crne Gore na tromjesečnoj osnovi. U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka (Službeni glasnik Crne Gore, br. 38/11, 55/2012), svaka banka u obavezi je da održava minimalni koeficijent solventnosti od 10% ili više.

U 2013. godini Banka je bila ispod propisanog limita adekvatnosti kapitala koji iznosi 10%.

Na dan 31. decembra 2013. godine koeficijent solventnosti iznosi 7,30%.

Kao što je propisano pomenutom Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, Banka je dužna da utvrdi adekvatnost kapitala na osnovu sopstvenih sredstava i to u apsolutnom iznosu, kao i da izračuna koeficijent solventnosti kao relativni pokazatelj (izloženosti banke rizicima).

Sopstvena sredstva banke, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka čine:

- 1) osnovni elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje osnovnog kapitala;
- 2) dopunski elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje dopunskog kapitala I, i
- 3) dopunski element sopstvenih sredstava, koji se uključuje u dopunski kapital II.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.6 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Osnovni elementi sopstvenih sredstava banke su:

- 1) uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 2) naplaćene emisije premije;
- 3) rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve);
- 4) neraspoređena dobit iz prethodnih godina;
- 5) dobit u tekućoj godini za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital.
- 6) kapitalna dobit ostvarena kupovinom i prodajom sopstvenih akcija.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava banke koji se uključuju u dopunski kapital su:

- 1) nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija;
- 2) naplaćene emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija;
- 3) iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive;
- 4) subordinisani dug, za koji su ispunjeni uslovi predviđeni ovom Odlukom;
- 5) hibridni instrumenti, za koje su ispunjeni uslovi predviđeni ovom Odlukom;
- 6) revalorizacija rezerve.

Subordinisani dug za koji su ispunjeni uslovi se može tretirati kao dopunski element sopstvenih sredstava koji se uključuje u dopunski kapital II banke, ukoliko:

- 1) je dug u cjelosti uplaćen;
- 2) banka ne garantuje otplatu duga u bilo kojem obliku;
- 3) je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije banke, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjericima;
- 4) ugovor sadrži klauzulu zabrane isplate kamata i glavnice, čak i nakon dospjeća duga, ako bi tom isplatom iznos sopstvenih sredstava pao ispod propisanog nivoa;
- 5) je rok dospjeća duga unaprijed određen, duži je od dvije godine i ne može se otplatiti prije ugovorenog roka dospjeća;
- 6) je o subordinisanom dugu zaključen pismeni ugovor koji pored uslova iz tač. 2 - 5 ovog člana, sadrži i napomenu da se subordinisani dug ne može smatrati depozitom

Iznos sopstvenih sredstava mora uvijek biti jednak ili veći od:

- a) minimalnog novčanog dijela osnovnog kapitala u iznosu od EUR 5 miliona, kao što propisuje Zakon o bankama,
- b) ukupnog iznosa potrebnog kapitala za sve rizike.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**4.6 Upravljanje kapitalom (nastavak)**

	2013	2012
Osnovni kapital		
Uplaćen akcijski kapital	49.925	39.425
Naplaćene emisione premije	7.146	7.146
Rezerve kreirane iz dobiti nakon oporezivanja (obavezna, zakonska i druge)	5.425	5.496
Neraspoređena dobit iz prethodnih godina	-	13.234
Ukupno osnovni kapital	62.496	65.301
Odbitne stavke od osnovnog kapitala		
Gubitak iz prethodnih godina	(36.166)	-
Gubitak iz tekuće godine	(16.288)	(49.807)
Nematerijalna ulaganja	(968)	(1.007)
Ukupno odbitne stavke od osnovnog kapitala	(53.422)	(50.814)
Osnovni kapital	9.074	14.487
Dopunski elementi sopstvenih sredstava Banke		
Subordinirane obaveze	4.537	7.244
Hibridni instrumenti	4.000	4.000
Ukupno dopunski elementi sopstvenih sredstava Banke	8.537	11.244
Sopstvena novčana sredstva Banke	17.611	25.731
Aktiva opterećena rizikom		
Ponderisana bilansna aktiva	170.384	219.914
Ponderisane vanbilansne stavke	20.951	40.806
Ukupno ponderisana bilansna aktiva	191.335	260.720
Kapital potreban za tržišni rizik	-	18
Kapital potreban za rizik poslovanja	4.992	4.937
Kapital potreban za rizik zemlje	125	203
Kapital potreban za druge rizike	-	123
Adekvatnost kapitala	7,30%	8,21%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.6 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Upravljanje kapitalom i adekvatnost kapitala NLB Montenegrobanke su regulisani zakonskim propisima i internim aktima – Politikom upravljanja kapitalom, Godišnjim planom kapitala i Procedurom upravljanja kapitalom. Politika upravljanja kapitalom NLB Montenegrobanke ima za cilj kvalitetnu realizaciju dugoročnih strateških ciljeva kao i strateških planova koji u osnovi imaju pomenute ciljeve, tačnije Godišnji poslovno-finansijski plan Banke.

Upravljanje kapitalom, odnosno upravljanje pozicijom kapitala Banke obuhvata:

1. projekciju potrebnog obima, strukture i izvora (dodatnog) kapitala
2. izradu Godišnjeg plana kapitala
3. procedure i uslove za nadzor i praćenje pozicija kapitala i adekvatnosti kapitala
4. izradu i kontinuirano revidiranje metodologije i procesa planiranja kapitala i obračuna obima kapitala i adekvatnosti kapitala

Sa ciljem ispunjenja regulatornih zahtjeva vezanih za kapitalnu adekvatnost, uz dodatnu dokapitalizaciju koja je realizovana početkom godine, Banka je krajem juna tekuće godine izvršila prenos dijela portfelja nenaplativih kredita na društvo za posebne namjene (SPV) NLB Crna Gora doo, koje je osnovala matična banka NLB dd Ljubljana (100% vlasništva). Prodato su potraživanja bruto izloženosti od EUR 41.967 hiljada, po cijeni od EUR 23.657 hiljada, koja je jednaka neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja. Radi se o klijentima koji su klasifikovani u E bonitetnu grupu, sa kojima su raskinuti ugovori i za koje je pokrenut postupak prinudnog namirenja duga.

Međutim, krajem 2013. godine Banka je priznala značajan iznos obezvrjeđenja kreditnog portfolija, što je prouzrokovalo da koeficijent solventnosti padne ispod zakonski propisanog minimuma od 10% na dan 31. decembra 2013. godine, kao što je prethodno objelodanjeno.

Kako bi se podržao nastavak poslovanja Banke, dana 30. decembra 2013. godine na vanrednoj sjednici Skupštine akcionara Banke donijeta je odluka o povećanju akcijskog kapitala emisijom akcija postojećim akcionarima koji je istog dana i uplaćen u iznosu EUR 15.000 hiljada, dok je registracija dokapitalizacije sprovedena kod Centralne depozitne agencije 31. januara 2014. godine (Napomena 34).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

5. POSLOVANJA PO SEGMENTIMA

Segmenti poslovanja su komponente koje se bave poslovnom aktivnošću, ostvaruju prihode ili rashode, odnosno ostvaruju poslovne rezultate. Januara 2010. godine Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom (ALCO), kao glavni organ upravljanja, je usvojio metodologiju za mjerenje profitabilnosti Banke kao cjeline i njenih poslovnih segmenata, kojom se definišu tri poslovna segmenta:

- Corporate, koji obuhvata poslovanje sa velikim preduzećima i segmentom države (vlada, opštine, fondovi);
- Retail, koji obuhvata poslovanje sa fizičkim licima i segmentom malih i srednjih preduzeća (SME);
- Finansijsko tržište, koji obuhvata investiciono bankarstvo, međubankarske odnose, poslovanje sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Ostale djelatnosti Banke odnose se na usluge i aktivnosti od kojih nijedna ne predstavlja poseban segment poslovanja za svrhe izvještavanja, niti ima opšti značaj. Nije bilo izmjena u izvještajnim segmentima u toku godine.

Osnov za izradu izvještaja o finansijskom položaju i bilansu uspjeha definisanih segmenata je:

- Primjena sistema transfernih cijena, kojim se vrši preraspodjela dohodovnog efekta na pojedinačne djelove (OJ, segmente);
- Postupak alokacije troškova, kojim se indirektni troškovi (režijski troškovi), odnosno troškovi uslužnih sektora, razvrstavaju na definisane (profitne) segmente.

Budući da se svi poslovni segmenti Banke bave finansijskim poslovanjem, tj. najveći dio prihoda ostvaruju po osnovu kamate, analiza se oslanja, prije svega, na neto prihod od kamate, kako bi se ocijenio rezultat poslovanja datog segmenta. Prihod od eksternih strana odmjerava se na način koji odgovara onom u izvještaju o sveobuhvatnom prihodu.

Transakcije između poslovnih segmenata vrše se po transfernim cijenama, koje odražavaju tržišne uslove, što za posljedicu ima objelodanjivanje prenosa troškova finansiranja pod stavkom 'Neto kamatni prihod između segmenata'. Ne postoje druge materijalno značajne stavke prihoda, odnosno rashoda, po osnovu transakcija između segmenata poslovanja.

Informacije o svakom segmentu zasnivaju se na internim izvještajima o dobiti ili gubitku segmenta, aktivni i osnovnim pokazateljima poslovanja.

Informacije o izvještajnim segmentima koje se dostavljaju Odboru za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom za godinu završenu na dan 31. decembra 2013. i 31. decembra 2012. godine su kao što slijedi:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

5. POSLOVANJA PO SEGMENTIMA (nastavak)

	2013			
	Poslovi sa privredom	Poslovi sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo
				Ukupno
Neto prihod	4.495	8.870	6.928	(96)
Neto prihod od eksternih klijenata	11.051	10.836	(1.594)	(96)
Prihod po osnovu transakcija između segmenata	(6.556)	(1.966)	8.522	-
Ukupno neto prihod od kamata	3.622	5.884	6.315	-
Neto prihod od kamata od eksternih klijenata	10.178	7.850	(2.207)	-
Neto prihod od kamata ostvaren u transakcijama između segmenata	(6.556)	(1.966)	8.522	-
Rezerve za kreditne gubitke i obezvrjeđenja	(23.637)	824	-	(863)
Administrativni troškovi	(2.889)	(7.492)	(1.299)	21
Amortizacija	(184)	(913)	(56)	-
Dobit prije oporezivanja	(22.215)	1.289	5.573	(938)
Trošak poreza iz dobiti	-	-	-	3
Neto dobit za godinu	(22.215)	1.289	5.573	(935)
Sredstva izvještajnog segmenta	116.542	184.330	141.251	70.035
Obaveze izvještajnog segmenta	120.399	281.293	60.139	1.465
Povećanja dugoročnih sredstava	-	136	-	491
				2012
	Poslovi sa privredom	Poslovi sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo
				Ukupno
Neto prihod	7.207	8.812	7.773	252
Neto prihod od eksternih klijenata	14.424	12.109	(2.741)	252
Prihod po osnovu transakcija između segmenata	(7.217)	(3.297)	10.514	-
Ukupno neto prihod od kamata	4.285	7.203	7.136	-
Neto prihod od kamata od eksternih klijenata	11.502	10.500	(3.378)	-
Neto prihod od kamata ostvaren u transakcijama između segmenata	(7.217)	(3.297)	10.514	-
Rezerve za kreditne gubitke i obezvrjeđenja	(50.771)	(8.430)	-	(196)
Administrativni troškovi	(3.380)	(8.161)	(1.279)	(186)
Amortizacija	(252)	(1.135)	(69)	-
Dobit prije oporezivanja	(47.196)	(8.914)	6.425	(130)
Trošak poreza iz dobiti	-	-	-	8
Neto dobit za godinu	(47.196)	(8.914)	6.425	(122)
Sredstva izvještajnog segmenta	175.887	194.929	107.946	31.914
Obaveze izvještajnog segmenta	112.292	258.887	83.389	1.800
Povećanja dugoročnih sredstava	-	144	13	309

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE PO KATEGORIJAMA I KLASAMA

Knjigovodstvene vrijednosti finansijskih sredstava i obaveza, po kategorijama i klasama, prikazane su u tabeli koja slijedi:

	2013	2012
	Knjigovodstvena	Knjigovodstvena
	vrijednost	vrijednost
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	104.022	51.741
Kredit i potraživanja od banaka	44.009	50.660
Kredit i potraživanja od klijenata	293.230	364.599
Ostala finansijska potraživanja	1.449	868
Finansijska sredstva po fer vrijednosti		
Investicione hartije od vrijednosti	61.891	36.235
Ukupno finansijska sredstva	504.601	504.103
Finansijske obaveze po fer vrijednosti		
Derivativne finansijske obaveze kao instrument zaštite	-	200
Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti		
Depoziti banaka	1.540	1.226
Depoziti klijenata	381.624	356.578
Pozajmljena sredstva od banaka	34.183	48.636
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	9.980	14.399
Izdane dužničke hartije od vrijednosti	-	4.024
Subordinisani dug	14.262	14.200
Ostale obaveze	18.358	14.975
Ukupno finansijske obaveze	459.947	454.238

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
7. NETO PRIHODI OD KAMATA

	2013	2012
Prihodi od kamata i slični prihodi		
Kratkoročna sredstva - gotovina	1	64
Kredit i pozajmice komitentima	28.936	33.660
Kredit i plasmani bankama	15	58
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	1.271	953
Ukupno	30.223	34.735
Rashodi kamata i slični rashodi		
Depoziti banaka	(37)	(59)
Depoziti klijenata	(10.894)	(11.507)
Obaveze po kreditima	(1.855)	(2.984)
Izdate dužničke hartije od vrijednosti	(237)	(266)
Subordinisani dug	(1.180)	(936)
Instrumenti zaštite od rizika	(185)	(343)
Ostale obaveze	(14)	(16)
Ukupno	(14.402)	(16.111)
Neto prihod od kamata	15.821	18.624

8. TROŠKOVI OBEZVRJEĐENJA

	2013	2012
Kredit i potraživanja od banaka	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata (Napomena 22.b.)	(21.501)	(58.253)
Kredit državi	276	(1.178)
Kredit finansijskim organizacijama	(5)	-
Kredit fizičkim licima	2.049	(5.788)
Kredit privrednim društvima	(23.955)	(50.842)
Kredit samostalnim preduzetnicima	21	(118)
Kredit neprofitnim organizacijama	113	(327)
Ostala finansijska potraživanja (Napomena 26.a)	(141)	(257)
Ostala poslovna potraživanja (Napomena 26.b)	(721)	(20)
Ukupno	(22.363)	(58.530)

9. TROŠKOVI REZERVISANJA

	2013	2012
Rezervisanje za preuzete i potencijalne obaveze	(5.155)	(9.980)
Ukinuta rezervisanja za preuzete i potencijalne obaveze	3.842	9.113
Ukupno	(1.313)	(867)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
10. NETO PRIHODI OD PROVIZIJA I NAKNADA

	2013	2012
Prihod od provizija i naknada		
Platni promet	3.413	3.882
Posredničko poslovanje	3.368	3.168
Vođenje računa komitenata	791	564
Naknade po izdatim garancijama	754	991
Ostale naknade	46	55
Ukupno	8.372	8.660
Rashodi od naknada i provizija		
Platni promet	(490)	(509)
Posredničko poslovanje	(2.087)	(1.912)
Naknade po primljenim garancijama	(112)	(155)
Osiguranje depozita	(1.651)	(1.417)
Naknade po osnovu prenosa potraživanja na NLBCG	(554)	-
Druge usluge	(91)	(173)
Ukupno	(4.985)	(4.166)
Neto prihodi od provizija i naknada	3.387	4.494

11.1. Neto dobiti/ (gubici) od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu

	2013	2012
Dobici od kupovine i prodaje stranih valuta	592	617
Derivati	-	469
Ukupno	592	1.086

11.2. Neto dobiti/ (gubici) od investicionih hartija od vrijednosti

	Knjigovodstvena vrijednost	Prodajna vrijednost	2013	2012
Državni zapisi/ T-bill	28.806	28.867	61	-
Državne obveznice/ Bond	8.031	8.036	5	-
Ukupno	36.837	36.903	66	-

11.3. Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)

	2013	2012
Promjena u fer vrijednosti osigurane stavke	(197)	(207)
Promjena u fer vrijednosti izvedenih finansijskih instrumenata	187	246
Ukupno	(10)	39

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
12. NETO DOBICI/(GUBICI) OD KURSNIH RAZLIKA

	2013	2012
Pozitivne kursne razlike	14.034	17.395
Negativne kursne razlike	(14.029)	(17.841)
Ukupno	5	(446)

13. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2013	2012
Bruto plate	(5.926)	(6.679)
Doprinosi za penzijsko osiguranje	(278)	(302)
Doprinosi za socijalno osiguranje	(339)	(369)
Ostali doprinosi zavisni od plata	(203)	(151)
Ostali troškovi zaposlenih po ugovoru o radu	(303)	(259)
Ostali troškovi zaposlenih	(151)	(136)
Troškovi rezervisanja za otpremnine, druge nakanade zaposlenima i neiskorišćene godišnje odmore	(86)	(222)
Ukupno	(7.286)	(8.118)

14. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2013	2012
Troškovi materijala	(226)	(186)
Troškovi električne energije i goriva	(209)	(211)
Troškovi održavanja imovine	(566)	(662)
Troškovi marketinga	(383)	(573)
Troškovi osiguranja	(195)	(177)
Troškovi zakupa	(1.362)	(1.460)
Druge usluge	(687)	(1.022)
Usluge savjetovanja, računovodstvene i revizorske usluge	(383)	(256)
Ostali troškovi	(362)	(341)
Ukupno	(4.373)	(4.888)

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2013	2012
Nekretnine, postrojenja i oprema (Napomena 24)	(885)	(1.201)
Nematerijalna ulaganja (Napomena 25)	(268)	(255)
Ukupno	(1.153)	(1.456)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

16. OSTALI RASHODI

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Gubici po osnovu rashodovanja imovine	(12)	(7)
Porezi	(90)	(42)
Takse	(4)	(2)
Ostalo	(42)	(24)
Ukupno	<u>(148)</u>	<u>(75)</u>

17. OSTALI PRIHODI

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Dobici po osnovu prodaje imovine	73	-
Refundacije	129	97
Prihod od usluga trećim licima	242	89
Ostalo	16	136
Ukupno	<u>460</u>	<u>322</u>

18. POREZ NA PRIHOD

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Tekući poreski rashod	(10)	-
Odloženi poreski prihod	13	8
Ukupno	<u>3</u>	<u>8</u>

Osnovicu za obračun tekućeg poreza čini kapitalna dobit po osnovu prodaje nekretnine u iznosu EUR 73 hiljade (Napomena 17) i hartija od vrijednosti u iznosu EUR 66 hiljada (Napomena 11.2.) umanjena za prihod od dividende rezidentnih pravnih lica u iznosu EUR 24 hiljade.

Odloženi poreski prihod u iznosu od EUR 13 hiljada je nastao po osnovu smanjenja odložene poreske obaveze na privremenu razliku računovodstvene i poreske vrijednosti osnovnih sredstava, koje je priznato u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
18. POREZ NA PRIHOD (nastavak)

Porez na dobit Banke izračunat je kao što slijedi:

Tekući porez

Gubitak u bilansu uspjeha prije oporezivanja	(16.291)	(49.815)
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	51	320
Kapitalna dobit	(139)	-

Usklađeni poreski gubitak/(dobit)	(16.379)	(49.495)
--	-----------------	-----------------

Kapitalna dobit	(139)	-
Prihodi od dividende od rezidentnih pravnih lica	24	-

Osnovica za oporezivanje	(115)	-
---------------------------------	--------------	----------

Stopa poreza na dobit	9%	-
-----------------------	----	---

Tekući poreski rashod	(10)	-
------------------------------	-------------	----------

Odloženi porez

Odložene poreske obaveze po osnovu privremene oporezive razlike računovodstvene i poreske vrijednosti osnovnih sredstava	13	8
--	----	---

Odloženi poreski prihod / rashod	13	8
---	-----------	----------

Porez na dobit prikazan u bilansu uspjeha- porez iz dobitka	3	8
--	----------	----------

U skladu sa poreskom regulativom, u roku od pet godina od kraja godine za koju je utvrđena poreska obaveza, poreski organi mogu utvrditi dodatne obaveze po osnovu poreza na dobit. Rukovodstvo nije upoznato sa okolnostima koje mogu prouzrokovati eventualne obaveze po tom osnovu. Poslednji period koji je bio predmet inspekcijskog nadzora od strane Poreske uprave je 2012. godina.

Banka nije priznala poreske gubitke na kraju 2013. godine zbog neizvjesnosti kada bi Banka mogla da se vrati profitabilnom poslovanju i da ostvari oporezivu dobit.

19. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna i razrijeđena zarada po akciji izračunava se tako što se dobit/ (gubitak) koja pripada akcionarima Banke podijeli sa ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija u opticaju za period.

a) Osnovna zarada po akciji

	2013	2012
Neto gubitak/(dobit) (u 000 EUR)	(16.288)	(49.807)
Ponderisani prosječan broj običnih akcija u opticaju	8.817.725	3.210.248
Zarada po akciji/ (EUR)	(1,847)	(15,515)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
19. ZARADA PO AKCIJI (nastavak)*b) Razrijeđena zarada po akciji*

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Neto gubitak/(dobit) (u 000 EUR)	(16.288)	(49.807)
Ponderisani prosječan broj običnih akcija u opticaju	<u>8.832.497</u>	<u>3.236.099</u>
Zarada po akciji/ (EUR)	<u>(1,844)</u>	<u>(15,391)</u>

Banka nema druge potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije za kupovinu akcija na dan izvještaja o finansijskom položaju.

20. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Gotovina u blagajni	9.047	10.318
Gotovina u bankomatima	2.233	2.492
Stanje na računima kod Centralne banke, bez obavezne rezerve	<u>56.872</u>	<u>17.509</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	<u>68.152</u>	<u>30.319</u>
Obavezna rezerva kod Centralne banke	<u>35.870</u>	<u>21.422</u>
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	<u>104.022</u>	<u>51.741</u>

Obračun, izdvajanje i korišćenje sredstava obavezne rezerve kod CBCG je propisano Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore. Početkom oktobra 2011. godine stupila je na snagu nova Odluka Centralne banke Crne Gore o obaveznoj rezervi banaka kod CBCG (Sl.list CG br.35/11) na osnovu koje se obavezna rezerva obračunava primjenom stope 9,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana, 8,5% - na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana. Na depozite koji su ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana, koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja u roku kraćem od jedne godine, odnosno kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa 9,5%.

Odlukom o dopuni Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod CBCG ("Sl. list CG", br. 40/10, 46/10) bankama se, ujedno, daje mogućnost da mogu do 35% obavezne rezerve držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora. Banka je, shodno navedenoj odluci, iskoristila mogućnost investiranja 35% u periodu do mjeseca avgusta. Od pomenutog mjeseca do kraja komentarisane godine, Banka nije blokirala državne zapise u korist obavezne rezerve, tako da je cijeli portfelj državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora raspoloživ za prodaju. Banka nije koristila sredstva obavezne rezerve za održavanje dnevne likvidnosti. Dopunom Odluke, na 15% izdvojenih sredstava obavezne rezerve Centralna banka plaća Banci mjesečnu kamatu obračunatu po stopi od EONIA (Euro Over Night Index Average) umanjenoj za 10 baznih poena na godišnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule. Banka ima pravo da koristi 50% obavezne rezerve za potrebe održavanja likvidnosti. Izdvojena obavezna rezerva na dan 31. decembra 2013. godine iznosi EUR 35.870 hiljada (31. decembra 2012. godine: EUR 21.422 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
20. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA (nastavak)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u izvještaju o tokovima gotovine obuhvata:

	31.12.2013	31.12.2012
Stanje na računima kod Centralne banke	68.152	30.319
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	35.870	21.422
Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 21)	44.009	50.660
Ukupno	148.031	102.401

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

	31.12.2013	31.12.2012
Redovni devizni računi kod inostranih banaka	29.009	40.160
Posebni devizni račun kod NLB d.o.o.	15.000	10.500
Ukupno	44.009	50.660

Većina sredstava na računima kod inostranih banaka odnosi se na depozite članica NLB Grupe kod kojih se kamatna stopa na mjesečnom nivou kretala u rasponu od 0,02% do 1,34%.

Na posebnom deviznom računu kod NLB d.d. su izdvojena sredstva namijenjena za dokapitalizaciju.

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

	31.12.2013	31.12.2012/ Korigovano
Kredit državi	6.721	7.903
Kredit finansijskim organizacijama	1.115	1.667
Kredit fizičkim licima	163.157	175.961
Kreditna linija	643	1.098
Kreditne kartice	7.867	8.781
Stambeni kredit	79.074	114.971
Potrošački kredit	75.120	50.534
Ostali krediti fizičkim licima	453	577
Kredit pravnim licima	188.866	251.100
Kartice	691	820
Kredit malim i srednjim preduzećima	181.865	242.497
Kredit velikim preduzećima	6.310	7.783
Ukupno krediti i plasmani komitentima	359.859	436.631
Ispravka vrijednosti	(66.629)	(72.032)
Ukupno	293.230	364.599

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)****a) Promjene na poziciji krediti i potraživanja od klijenata**

Kratkoročni krediti su najvećim dijelom odobravani privatnim društvima za likvidnost, odnosno finansiranje obrtnih sredstava. Kamatna stopa po kratkoročnim kreditima se kretala u rasponu od 7,25% do 12,00% p.a.

Dugoročni krediti su najvećim dijelom odobravani za finansiranje obrtnih sredstava i investicija. Krediti su najčešće odobravani na rok od 13 mjeseci do 10 godina, a kamatna stopa po plasmanima je iznosila od 6,00% do 12% p.a.

Kamatna stopa po novoodobrenim Corporate plasmanima se kretala u rasponu od 7,50% do 9,50% p.a, dok je za novoodobrene SME plasmane ista iznosila od 6,00 do 12,00% p.a.

	2013.	2012. Korigovano
Stanje na dan 01. januar	436.631	459.383
Neto realizacija kredita	(46.584)	(22.516)
Efekti dospijeća kamatnog svopa	(197)	(208)
Prenos na stečenu aktivu	(974)	-
Neto prenos loših kredita na NLB CG	(16.906)	-
Otpis (Napomena 36.d.)	(12.419)	(28)
Ostalo (kursne razlike, ispravka vrijednosti kamata)	308	
Stanje na dan 31. decembar	359.859	436.631

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

b) Promjene ispravke vrijednosti kredita i potraživanja po klijentima:

	Kredit državi	Kredit finansijskim organizacijama	Kredit fizičkim licima	Kredit privrednim društvima	Kredit samostalnim preduzetnicima	Kredit neprofitnim organizacijama	Ukupno
01.januar 2012. godine	(375)	(2)	(5.933)	(15.630)	(115)	(91)	(22.146)
Obezvrjeđenje	(1.178)	-	(5.788)	(50.842)	(118)	(327)	(58.253)
Otpis	-	-	5.696	11.202	148	47	17.093
01.januar 2013.godine, prije korekcije	(1.553)	(2)	(6.025)	(55.270)	(85)	(371)	(63.306)
Ranije otpisana potraživanja	-	(15)	(15.016)	(30.273)	(158)	(47)	(45.509)
Efekti prelaska na MRS 39 (Napomena 2.2.)	1.210	1	2.385	33.171	123	(107)	36.783
01.januar 2013.godine, nakon korekcije	(343)	(16)	(18.656)	(52.372)	(120)	(525)	(72.032)
Obezvrjeđenje	276	(5)	2.049	(23.955)	21	113	(21.501)
Otpis	-	15	5.997	3.972	14	-	9.998
Prodaja potraživanja NLB CG	-	-	978	15.928	-	-	16.906
31.decembar 2013. godine	(67)	(6)	(9.632)	(56.427)	(85)	(412)	(66.629)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
23. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI**23.1. Struktura po vrsti finansijskog sredstva**

	31.12.2013	31.12.2012
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju		
<i>Dužničke hartije od vrijednosti</i>	61.372	35.864
- Državni zapisi/ T- BILL	38.499	27.792
- Državne obveznice/ BOND	22.873	8.072
<i>Vlasničke hartije od vrijednosti</i>	519	371
Ukupno	61.891	36.235

23.2. Promjene na investicionim hartijama od vrijednosti raspoloživih za prodaju:

	2013	2012
Stanje na dan 01. januara	36.235	18.880
Kamata	1.271	953
Prodaja, dospijeće	61.211	25.760
Kupovina	(37.281)	(9.444)
Neto promjena fer vrijednosti	455	86
Stanje na dan 31. decembra	61.891	36.235

a) Dužničke hartije od vrijednosti

Investicije u dužničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju na dan 31.12.2013. godine iznose EUR 61.372 hiljade (31.12.2012. godine: EUR 35.864 hiljade).

U skladu sa usvojenom Strategijom investiranja u visoko bonitetne dužničke hartije od vrijednosti, Banka je i u 2013. godini nastavila sa jačanjem sekundarnih rezervi likvidnosti. Banka je investirala u državne zapise Crne Gore i visoko likvidne državne slovenačke, belgijske, francuske i austrijske zapise (T-BILL). Osim u državne zapise, Banka je investirala i u kuponske belgijske i francuske obveznice (BOND).

Po FITCH agenciji rejting državnih belgijskih hartija od vrijednosti je AA, francuskih AA+, austrijskih AAA, dok je u 2013. godini rejting slovenačkih državnih zapisa spušten sa A- na BBB+. Državni zapisi Crne Gore su neocijenjeni.

Državni zapisi Crne Gore su diskontne kratkoročne hartije od vrijednosti sa rokom dospijeća od 182 dana, kojima se može trgovati na sekundarnom tržištu. Diskontovana cijena na osnovu koje se izračunava kupovna cijena je ekvivalentna ponuđenoj stopi prinosa.

Na dan bilansa je izvršeno vrijednosno odmjeravanje dužničkih hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju na fer vrijednost. Fer vrijednost državnih slovenačkih, belgijskih, francuskih i austrijskih hartija je kotirana cijena na aktivnom tržištu, dok je fer vrijednost državnih zapisa Crne Gore određena metodom procjene, primjenom tržišne kamatne stope sa posljednje aukcije u 2013. godini. Po osnovu odmjeravanja fer vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti kumulirani pozitivni efekti u neto iznosu od EUR 307 hiljada priznati su na posebnoj stavki Rezerve kapitala, rezerve po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti za prodaju (Napomena 34).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

a) Dužničke hartije od vrijednosti (nastavak)

Detalji i knjigovodstvena vrijednost investicija u hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju na dan 31.12.2013. godine su dati u sljedećoj tabeli:

	<u>Datum kupovine</u>	<u>Datum dospijeća</u>	<u>Stopa prinosa</u>	<u>Nominalna vrijednost</u>	<u>Neamortizova ni diskont/ Premijum</u>	<u>Promjena fer vrijednosti</u>	<u>Razgraniče na kamata</u>	<u>Fer vrijednost</u>
Državni zapisi	od 27.08.2013.	od 25.02.2014.	2,00-	16.971	(114)	47	-	16.904
Crne Gore	do 25.12.2013	do 25.06.2014.	3,99					
Slovenački zapisi	19.04.2013.	16.10.2014.	4,15	7.750	(240)	96	-	7.606
Belgijski zapisi	29.07.2013.	19.06.2014.	0,14	7.000	(5)	2	-	6.997
Francuski zapisi	29.07.2013.	24.07.2014.	0,13	7.000	(5)	(3)	-	6.992
Austrijske obveznice	30.07.2013.	15.07.2014.	0,07	6.000	136	(10)	119	6.245
Francuske obveznice	30.09.2013.	25.04.2014.	0,08	8.000	99	(6)	220	8.313
Belgijske obveznice	30.09.2013	28.03.2014.	0,04	8.000	76	(4)	243	8.315
		Ukupno		60.721	(53)	122	582	61.372

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

a) Dužničke hartije od vrijednosti (nastavak)

Detalji i knjigovodstvena vrijednost investicija u hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju na dan 31.12.2012. godine su dati u sljedećoj tabeli:

	<u>Datum kupovine</u>	<u>Datum dospijeća</u>	<u>Stopa prinosa</u>	<u>Nominalna vrijednost</u>	<u>Neamortizova ni diskont/ Premija</u>	<u>Promjena fer vrijednosti</u>	<u>Razgraniče na kamata</u>	<u>Fer vrijednost</u>
Državni zapisi Crne Gore	od 28.08.2012. do 24.10.2012	od 26.02.2013. do 24.04.2013.	4,20- 5,70	13.234	(138)	(3)	-	13.093
Slovenački zapisi	12.08.2011. 13.11.2012.	06.06.2013. 06.06.2013.	3,99 2,01	2.000 13.000	(33) (113)	(21) (134)	- -	1.946 12.753
Obveznice SID	12.04.2012.	27.09.2013.	2,91	8.031	-	(27)	68	8.072
		Ukupno		36.265	(284)	(185)	68	35.864

b) Vlasničke hartije od vrijednosti

Vlasnički udio Banke u kapitalu drugih pravnih lica, broj akcija i vrijednost ulaganja na dan 31.12.2013. i 31.12.2012. godine su dati u sljedećoj tabeli:

	<u>Učešće %</u>	<u>Broj akcija</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
CDA	2	2	5	5
VISA Inc	-	3,182	514	366
Ukupno ulaganje			519	371

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)**b) Vlasničke hartije od vrijednosti (nastavak)**

Ulaganje u CDA se ne kotira, dok se akcije VISA inc kotiraju na aktivnom tržištu. Kotirana cijena akcije na dan 31. decembar 2013. iznosi USD 222,68 (31.12.2012. USD 151,58).

Efekti u promjeni fer vrijednosti VISA akcija u neto iznosu od EUR 148 hiljada, iskazani su na posebnoj stavki u okviru pozicije Rezerve kapitala, rezerve po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti (Napomena 34).

Učešća u CDA i VISA Inc, nemaju ni značajan uticaj ni kontrolu.

c) Analiza prema hijerarhiji fer vrijednosti finansijskih instrumenata po fer vrijednosti

Banka vrši odmjeravanje fer vrijednosti primjenom hijerarhijske ljestvice koja odražava važnost informacija koje se koriste prilikom odmjeravanja:

- **Nivo 1:** kotirana tržišna cijena (nekorigovana) na aktivnom tržištu za finansijske instrumente.
- **Nivo 2:** tehnike procjene vrijednosti koje se zasnivaju na dostupnim informacijama, osim kotiranih cijena, bilo da su neposredne (tj. cijene) ili posredne (tj. izvedene na osnovu cijena). Ovom kategorijom obuhvaćeni su instrumenti koji se vrednuju primjenom: kotiranih tržišnih cijena sličnih instrumenata na aktivnom tržištu; kotiranih cijena identičnih ili sličnih instrumenata na tržištima koja se smatraju manje aktivnim; odnosno drugih tehnika procjene vrijednosti kod kojih se sve materijalno značajne informacije mogu neposredno ili posredno vidjeti iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** tehnike procjene vrijednosti primjenom materijalno značajnih nedostupnih informacija. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čije tehnike vrednovanja uključuju informacije koje nisu zasnovane na dostupnim podacima a nedostupne informacije materijalno značajno utiču na procjenu vrijednosti instrumenata. Ovom kategorijom obuhvaćeni su instrumenti koji se vrednuju primjenom kotiranih tržišnih cijena sličnih instrumenata kod kojih se zahtijevaju značajne a neuočljive korekcije odnosno pretpostavke kako bi se pravilno iskazale razlike između instrumenata.

31.12.2013	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju					
Dužničke hartije od vrijednosti- T-BILL	23.1	21.595	16.904	-	38.499
Dužničke hartije od vrijednosti- BOND		22.873	-	-	22.873
Instrumenti kapitala	23.1	514	-	5	519
		44.982	16.904	5	61.891
31.12.2012					
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju					
Dužničke hartije od vrijednosti- T-BILL	23.1	14.699	13.093	-	27.792
Dužničke hartije od vrijednosti- BOND	23.1	8.072	-	-	8.072
Instrumenti kapitala		366	-	5	371
		23.137	13.093	5	36.235
Izvedeni finansijski instrumenti namijenjeni zaštiti od rizika		-	200	-	200
Ukupno		23.137	13.293	5	36.435

Stepen raspoloživosti dostupnih tržišnih cijena i informacije o modelu smanjuju potrebu za prosuđivanjem i procjenama rukovodstva, kao i neizvjesnost u pogledu određivanja fer vrijednosti. Stepenn raspoloživosti dostupnih tržišnih cijena i informacija varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklon je promjenama koje proističu iz specifičnih događaja i opšteg stanja tržišta u narednim periodima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***24. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA**

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	NPO u pripremi	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>					
01. januar 2012.	134	3.437	7.696	-	11.267
Nove nabavke	-	78	221	-	299
Prodaja	-	-	(2)	-	(2)
Otpis	-	(341)	(286)	-	(627)
31. decembar 2012.	134	3.174	7.629	-	10.937
Reklasifikacija bilansnih pozicija	-	-	37	-	37
Nove nabavke	-	7	386	10	403
Prodaja	-	(37)	-	-	(37)
Otpis	-	(112)	(427)	-	(539)
31. decembar 2013.	134	3.032	7.625	10	10.801
<i>Akumulirana ispravka vrijednosti</i>					
01. januar 2012.	-	(987)	(5.049)	-	(6.036)
Amortizacija	-	(183)	(1.018)	-	(1.201)
Prodaja	-	-	1	-	1
Otpis	-	334	286	-	620
31. decembar 2012.	-	(836)	(5.780)	-	(6.616)
Amortizacija	-	(138)	(747)	-	(885)
Prodaja	-	16	-	-	16
Otpis	-	92	420	-	512
31. decembar 2013.	-	(866)	(6.107)	-	(6.973)
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2013. godine	134	2.166	1.518	10	3.828
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2012. godine	134	2.338	1.886	-	4.358

Na dan 31.12.2013. godine, Banka posjeduje vlasničke listove kao dokaz o vlasništvu za sve neporektnosti koje se evidentiraju u bilansima Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***25. NEMATERIJALNA SREDSTVA**

	Softver	Licence	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>			
01. januar 2012.	1.192	726	1.918
Nove nabavke	48	121	169
Prodaja	-	-	-
Otpis	(29)	(35)	(64)
31. decembar 2012.	1.211	812	2.023
Nove nabavke	118	116	234
Otpis	(9)	(12)	(21)
31. decembar 2013.	1.320	916	2.236
<i>Akumulirana ispravka vrijednosti</i>			
01. januar 2012.	(523)	(302)	(825)
Amortizacija	(118)	(137)	(255)
Prodaja	-	-	-
Otpis	29	35	64
31. decembar 2012.	(612)	(404)	(1.016)
Amortizacija	(121)	(147)	(268)
Prodaja	-	-	-
Otpis	4	12	16
31. decembar 2013.	(729)	(539)	(1.268)
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2013. godine	591	377	968
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2012. godine	599	408	1.007

26. OSTALA POTRAŽIVANJA**a) Ostala finansijska potraživanja**

	31.12.2013	31.12.2012/ Korigovano
Potraživanja od zaposlenih	600	600
Potraživanja po osnovu kartica	581	546
Potraživanja po osnovu naknada	127	116
Privremena sredstva	372	-
Potraživanja od kupaca	117	28
Potraživanja za čekove	25	37
Potraživanja po osnovu refundacije bolovanja	114	-
Ostala potraživanja	329	232
Ostala finansijska potraživanja/ bruto	2.265	1.559
Ispravka vrijednosti	(816)	(691)
Ostala finansijska potraživanja/ neto	1.449	868

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***26. OSTALA POTRAŽIVANJA (nastavak)****a) Ostala finansijska potraživanja (nastavak)**

Promjena ispravke vrijednosti ostalih finansijskih potraživanja je data u sljedećoj tabeli:

	2013	2012
Stanje na dan 01. januara, prije izmjene	(134)	(152)
Ispravka vrijednosti za otpisanu aktivu	(635)	-
Smanjenje ispravke vrijednosti po MRS 39	78	-
Stanje na dan 01. januara, nakon izmjene	(691)	(152)
Troškovi obezvrjeđenja (Napomena 8)	(141)	(257)
Otpis	16	275
Stanje na dan 31. decembra	(816)	(134)

Ispravka vrijednosti za ostala finansijska potraživanja odnosi se uglavnom na potraživanja od zaposlenih, i to na osnovu štetnog događaja nastalog u filijali Banke.

b) Ostala poslovna potraživanja

	31.12.2013	31.12.2012/ Korigovano
Plemeniti metali	37	37
Sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja	3.208	830
Odloženi troškovi	279	408
Ostala poslovna potraživanja	58	33
Ostala poslovna potraživanja/ bruto	3.582	1.308
Ispravka vrijednosti	(821)	(100)
Ostala poslovna potraživanja/ neto	2.761	1.208

Aktivirana sredstva priznata su u okviru stavke "Sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja" budući da nisu u potpunosti ispunjeni kriterijumi za njihovo priznavanje u okviru dugoročnih sredstava koja se drže radi prodaje u skladu sa MSFI 5.

Promjena ispravke vrijednosti ostalih poslovnih potraživanja je data u sljedećoj tabeli:

	2013	2012
Stanje na dan 01. januara, prije izmjene	(77)	(57)
Ispravka vrijednosti za otpisanu aktivu	(23)	-
Stanje na dan 01. januara, nakon izmjene	(100)	(57)
Troškovi obezvrjeđenja (Napomena 8)	(721)	(20)
Stanje na dan 31. decembra	(821)	(77)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***27. DEPOZITI BANAKA, DEPOZITI KLIJENATA I POZAJMLJENA SREDSTVA OD BANAKA****a) Depoziti banaka**

Depoziti banaka uključuju:

	31.12.2013	31.12.2012
Depoziti po viđenju	837	556
Oročeni depoziti	703	670
Ukupno	1.540	1.226

Na dan 31. decembra 2013. godine, kamatna stopa na depozite po viđenju banaka se kretala u rasponu od 0,01% do 0,08%, na mjesečnom nivou. Mjesečna kamatna stopa na oročene depozite banaka je 0,42%.

b) Depoziti klijenata

Depoziti klijenata uključuju:

	31.12.2013	31.12.2012
Depoziti po viđenju	154.062	150.146
Oročeni depoziti	227.562	206.432
Ukupno	381.624	356.578

Depoziti po viđenju klijenata

	31.12.2013	31.12.2012
Država	5.992	6.827
Finansijske organizacije	6.264	2.573
Stanovništvo	76.634	73.250
Privreda	61.377	63.437
Preduzetnici	510	422
Neprofitne organizacije	3.285	3.637
Ukupno depoziti po viđenju	154.062	150.146

Oročeni depoziti klijenata

Država	7.330	6.964
Finansijske organizacije	2.897	11.129
Stanovništvo	168.426	150.457
Privreda	46.271	35.717
Preduzetnici	-	5
Neprofitne organizacije	2.638	2.160
Ukupno oročeni depoziti	227.562	206.432
Ukupno depoziti klijenata	381.624	356.578

Mjesečna kamatna stopa na depozite po viđenju klijenata se kretala u rasponu od 0,01% do 0,58%, dok se mjesečna kamatna stopa na oročene depozite fizičkih lica kretala u rasponu od 0,02% do 0,67%, a na oročene depozite pravnih lica u rasponu od 0,02% do 0,54%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

28. POZAJMLJENA SREDSTVA OD BANAKA I OSTALIH KLIJENATA**a) Pozajmljena sredstva od banaka**

Pozajmljena sredstva od banaka se odnose na sljedeće pozajmice:

	31.12.2013	31.12.2012
NLB d.d. Ljubljana	8.194	15.156
SID d.d. – Slovenska izvozna i razvojna banka	1.536	3.069
KFW – Njemačka razvojna banka	8.690	11.520
EIB - Evropska investiciona banka	15.763	18.891
Ukupno	34.183	48.636

Rokovi dospjeća za pozajmljena sredstva od banaka:

	31.12.2013	31.12.2012
Dospjeće kredita u roku do 12 mjeseci	17.653	24.767
Rok dospjeća između 1 i 5 godina	15.773	20.484
Rok dospjeća duži od 5 godina	757	3.385
Ukupno	34.183	48.636

Banka koristi dugoročne kreditne linije odobrene od strane matične banke NLB d.d. Ljubljana, sa rokom dospjeća do 2017. godine. Kamatna stopa koju Banka plaća na kredite odobrene od NLB d.d. Ljubljana kreće se u rasponu od 6MEuribor + 2,00% do 2,70%.

Osim kredita od matične banke, 27.11.2007. godine Banka je sa Slovenskom izvoznom i razvojnom bankom d.d., Ljubljana (SID) potpisala Ugovor o kreditu u iznosu od EUR 10.000 hiljada, sa rokom dospjeća 2014. godine. Na navedenu kreditnu liniju, Banka plaća kamatu u iznosu od 6MEuribor + 1,45% godišnje. Cjelokupan iznos obaveza po ovom kreditu, u ovim finansijskim izvještajima je klasifikovan kao kratkoročni kredit.

Dana 26.10.2009. godine Banka je sa Njemačkom razvojnom bankom (KFW) potpisala dva kreditna aranžmana u ukupnom iznosu od EUR 16.000 hiljada (EUR 14.000 hiljada namijenjenih finansiranju malih i srednjih preduzeća (SME) i EUR 2.000 hiljada namijenjenih finansiranju energetske efikasnosti (EE)) sa rokom dospjeća do 2016. godine i sljedećim kamatnim stopama: za kredit koji je namijenjen finansiranju SME, 6MEuribor + 3,60%, koja se primjenjivala do 29.06.2012. godine nakon čega je dogovorena primjena fiksne kamatne stope u iznosu od 5,00% p.a. i za kredit namijenjen finansiranju EE, 2,40% p.a. fiksno. Članom 11. *Financial Ratios* i Aneksom 3. *Financial Ratios and Reports* Ugovora o kreditu definisani su finansijski pokazatelji i limiti za iste, a s obzirom da je Banka na 31.12.2013. godine u kršenju limita za četiri pokazatelja, Banka je cjelokupan iznos obaveza po ovom kreditu klasifikovala kao kratkoročni kredit u skladu sa zahtjevima MRS 1, paragraf 74.

Ugovor o kreditu sa Evropskom investicionom bankom (EIB) u iznosu od EUR 20.000 hiljada Banka je potpisala 21.12.2009. godine. Ugovorena sredstva je povlačila u tranšama, tako da su za sve tranše ponaosob dogovarani različiti uslovi. Stoga su ugovorene kamatne stope od 2.776%, 2.305%, 2.987% i 3.362% sa rokom dospjeća 2018. godine i 2019. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

28. POZAJMLJENA SREDSTVA OD BANAKA I OSTALIH KLIJENATA (nastavak)**b) Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata**

Kreditni od ostalih klijenata odnose se na kredite odobrene od:

	31.12.2013	31.12.2012
EFSE – Evropski fond za jugoistočnu Evropu	2.900	7.668
IFC – Međunarodna finansijska korporacija	-	1.670
Vlada Crne Gore	7.080	5.061
Ukupno	9.980	14.399

Rokovi dospjeća kredita odobrenih od strane ostalih klijenata:

	31.12.2013	31.12.2012
Dospjeće kredita u roku do 12 mjeseci	2.961	10.474
Rok dospjeća između 1 i 5 godina	4.129	3.364
Rok dospjeća duži od 5 godina	2.890	561
Ukupno	9.980	14.399

Banka koristi kredite odobrene od strane Evropskog fonda za jugoistočnu Evropu (EFSE) sa rokovima dospjeća do 2014. godine. Kamatna stopa koju Banka plaća na pomenute kredite kreće se u rasponu od 6MEuribor +2,00% do 6MEuribor+4,25% godišnje. Cjelokupan iznos obaveza po EFSE kreditima u ovim finansijskim izvještajima klasifikovan je kao kratkoročni kredit.

Najveći dio pozajmica od Vlade CG se odnosi na kredite od Investicionog razvojnog fonda, za koje je ugovorena fiksna kamatna stopa od 1,75% do 5,00%.

29. IZDATE DUŽNIČKE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

Izdate dužničke hartije od vrijednosti obuhvataju obveznice izdate septembra 2010. godine u ukupnom iznosu od EUR 4.000 hiljada (II emisija) sa rokom dospjeća od tri godine i fiksnom kamatnom stopom od 6,50%, koje se isplaćuju polugodišnje.

Cjelokupan iznos izdatih dužničkih hartija od vrijednosti je dospio u novembru 2013. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. REZERVISANJA

	31.12.2013	31.12.2012/ Korigovano
Rezervisanja za garancije i preuzete obaveze	2.623	1.310
Rezervisanja za otpremnine i ostale naknade zaposlenima	408	530
Rezervisanja za sudske sporove	61	61
Neiskorišćeni godišnji odmori	190	200
Ukupno	3.282	2.101

a) Promjene na računu rezervisanja

	Rezervisanja za garancije i preuzete obaveze	Rezervisanja za otpremnine i ostale naknade zaposlenima	Rezervisanja za sudske sporove	Rezervisa nja za operativne rizike	Neiskorišćeni godišnji odmori	Ukupno
1. januar 2012. godine	1.890	540	61	407	184	3.082
Kreirane rezerve	867	22	-	-	200	1.089
Korištene rezerve	-	(32)	-	-	(184)	(216)
31. decembar 2012. godine, prije korekcije	2.757	530	61	407	200	3.955
Efekti prelaska na MRS 39 (Napomena 2.2.)	(1.447)	-	-	(407)	-	(1.854)
1. januar 2013. godine, nakon korekcije	1.310	530	61	-	200	2.101
Kreirane rezerve	1.313	(104)	-	-	190	1.399
Korištene rezerve	-	(18)	-	-	(200)	(218)
31. decembar 2013. godine	2.623	408	61	-	190	3.282

Rezervisanja za rizične vanbilansne stavke odnose se na obaveze po osnovu izdatih garancija i preuzetih obaveza (Napomena 36.a). Efekti rezervisanja za garancije i preuzete obaveze su prikazani u bilansu uspjeha u okviru stavke Troškovi rezervisanja (Napomena 9), dok su efekti rezervisanja za otpremnine i ostale naknade zaposlenima i neiskorišćene godišnje odmore priznati u okviru stavke Troškovi zaposlenih (Napomena 13).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
31. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

	31.12.2013	31.12.2012
Odložena poreska sredstva	-	-
Odložene poreske obaveze		
Privremena razlika računovodstvene i poreske vrijednosti osnovnih sredstava	8	21
Promjena u fer vrijednosti ulaganja u hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	49	8
Neto odložena poreska obaveza	57	29
Odloženi porez uključen u rezultat tekuće godine	13	8
Odloženi porez na teret kapitala tekuće godine	(41)	(8)

32. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2013	31.12.2012
Primljeni avansi za otplate kredita	1.201	1.465
Razgraničene provizije na garancije	483	415
Obaveze iz poslovanja- dobavljači	183	268
Obračunati troškovi	581	546
Obaveze na neraspoređene prilive	15.228	11.419
Ostale obaveze	682	862
Ukupno	18.358	14.975

U okviru ove pozicije, najznačajnija stavka u iznosu od EUR 15.000 hiljada (31.12.2012. godine EUR 10.500 hiljada) se odnosi na uplaćena sredstva po osnovu emisije akcija, nakon registracije ova sredstva su reklasifikovana na poziciju osnovnog kapitala (Napomena 38).

Ostale obaveze, osim obračunatih troškova i odloženog prihoda, predstavljaju finansijske obaveze odmjerene po amortizovanoj vrijednosti.

33. SUBORDINISANI DUG

Na dan 31.12.2013. godine Banka iskazuje dva subordinisana dugoročna kredita i jedan hibridni instrument, koji se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka (Službeni list CG br. 38/11, 55/2012), uključuju u dopunski kapital II. Krediti su uzeti od NLB InterFinanz AG Zurich, EFSE Vestern Balkan B.V. i NLB d.d. sa ciljem održavanja ciljnog koeficijenta kapitalne adekvatnosti, koji po zakonskoj regulativi ne smije biti manji od 10%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
33. SUBORDINISANI DUG (nastavak)

Uslovi kredita su sledeći:

			31.12.2013	31.12.2012
	Dospjeće	Kamatna stopa		
NLB InterFinanz AG.Zurich	6MEuribor + 4.50% do 29.12. 2014			
	6MEuribor + 8,50% od 30. 12. 2014.			
	29.12. 2018. do 29. 12. 2018.		5.147	5.123
EFSE vestern balkan B.V.	6MEuribor +5.70% do 30.06.2015.			
	6MEuribor +7.70% od 01.07.2015 do 30.06. 2020. 30.06.2020.		5.110	5.072
NLB D.D.	28.12.2017. 6Meuribor + 12%		4.005	4.005
Ukupno			14.262	14.200

Subordinisani krediti ne nose pravo zamjene za kapital, i posljedično ne predstavljaju nove potencijalne obične akcije.

Hibridni instrument se konvertuje u nove akcije (osnovni kapital) samo pod uslovom da:

- Nivo sopstvenih sredstava padne ispod iznosa od 75% propisanog nivoa.
- Banka u roku od 90 dana ne poveća sopstvena sredstva do propisanog nivoa.

34. KAPITAL I REZERVE

	31.12.2013	31.12.2012/ Korigovano
Akcijski kapital	49.925	39.425
Emisiona premija	7.146	7.146
Neraspoređena dobit	(52.453)	(36.165)
Ostale rezerve	44.244	43.902
Ukupno	48.862	54.308

Akcijski kapital čine obične akcije, istog reda, izdate upisom na račune imaoaca u centralnom registru kod CDA. Imaoci akcija imaju pravo učešća u upravljanju, pravo na dio dobiti (dividendu) i pravo na odgovarajući dio imovine pri likvidaciji ili stečaju, u skladu sa zakonom.

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2013. godine sastoji se od 8.972.832 akcije pojedinačne nominalne vrijednosti od EUR 5,5640 (31. decembra 2012. godine: 7.085.700 akcija).

Zakonom o bankama (Službeni list CG br. 17/2008, 44/2010), koji je stupio na snagu 19.03.2008. godine, definisan je minimalni iznos novčanog kapitala banke u vrijednosti od EUR 5.000 hiljada. Na dan 31. decembra 2013. godine sopstveni kapital Banke je iznosio EUR 17.611 hiljada (31. decembra 2012. godine EUR 25.733 hiljade).

Prelaskom na MSFI, rezervisanje za operativne rizike je ukinuto u korist neraspoređene dobiti (Napomena 2.2.), jer se isto uključuje u obračun adekvatnosti kapitala kroz poziciju Kapital potreban za rizike poslovanja (Napomena 4.6.).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
34. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

U tabeli niže prikazana je vlasnička struktura akcijskog kapitala sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine i 2012. godine:

	31.12.2013		31.12.2012	
	000 EUR	% učešća	000 EUR	% učešća
Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana	48.626	97,40	38.126	96,70
EBRD	884	1,77	883	2,24
Ostali akcionari	415	0,83	416	1,06
Ukupno	49.925	100,00	39.425	100,00

a) Ostale rezerve kapitala čine:

	31.12.2013	31.12.2012/ Korigovano
Rezerve po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	499	85
Rezerve iz dobiti	5.424	5.496
Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu	38.321	38.321
Ukupno	44.244	43.902

Banka utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke, obračunatog u skladu sa kriterijumima iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, izračunatog u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standard 39. Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke predstavlja odbitnu stavku od sopstvenih sredstava banke.

Banka je dužna da pri usvajanju godišnjeg računa, iz ostvarene dobiti u tekućoj godini ili neraspoređene dobiti iz prethodnih godina, prenese na račun Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu iznos koji odgovara potrebnoj rezervi za procijenjene gubitke.

Pozitivna razlika između obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke na dan 31.12.2012. godine i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke obračunatih po zahtjevu Međunarodnog računovodstvenog standarda 39, na isti datum, u iznosu od EUR 38.321 hiljade je, kao početno stanje, prenesena u Ostale rezerve kapitala, na poziciju Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu (Napomena 2.2.).

Rezerve po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti predstavljaju kumulativne nerealizovane dobitke/gubitke od promjena u fer vrijednostima finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, umanjene za odložene poreze.

Promjene na rezervi po osnovu fer vrijednosti u toku 2013. godine i 2012. godine, prikazane u izvještaju o promjenama na kapitalu, bile su sljedeće:

	2013	2012
Na dan 1. januara	85	7
Promjena fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	521	86
Efekat prodaje (Napomena 11.2)	(66)	-
Odložena poreska obaveza po stopi 9%	(41)	(8)
Na dan 31. Decembra	499	85

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

b) Dokapitalizacija

Na vanrednoj Skupštini akcionara, održanoj 24.12.2012. godine, donesena je Odluka o emisiji akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine, u ukupnoj vrijednosti od EUR 10.858 hiljada. Rješenjem o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija br.02/2e-35/6-12 od 31.01.2013. godine, Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore je potvrdila uspješnost prodaje akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 10.500 hiljada (1.887.132 akcije, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 5,564), što čini 96,7054% odobrenog obima emisije.

Na osnovu navedenog rješenja, izvršena je registracija emitovanih akcija kod Centralne depozitne agencije.

Troškovi, neposredno povezani sa emisijom novih akcija, su priznati u kapitalu, kao smanjenje rezervi kapitala, što je prikazano u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

Dana 30. decembra 2013. godine na vanrednoj sjednici Skupštine akcionara Banke donijeta je odluka o povećanju akcijskog kapitala emisijom akcija postojećim akcionarima, koji je istog dana i uplaćen u iznosu EUR 15.000 hiljada, dok je registracija dokapitalizacije i upis akcija sprovedena kod Centralne depozitne agencije 31. januara 2014. godine.

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Banka posmatra povezana pravna lica shodno zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 24, koji definiše da su povezana pravna lica:

- strane koje direktno ili indirektno, putem jednog ili više posrednika, kontrolišu, su kontrolisane ili su pod zajedničkom kontrolom sa (tim) entitetom,
- strane u kojima Banka posjeduje udio u entitetu koji joj omogućava značajan uticaj nad entitetom, a koje nisu ni povezana pravna lica niti učesnici u zajedničkom poduhvatu,
- privatna lica koja direktno ili indirektno posjeduju glasačko pravo u Banci koje im omogućava značajan uticaj nad Bankom, odnosno bilo koji subjekat za koji se očekuje da ima uticaj ili je pod uticajem povezanog lica Banke
- članovi ključnog rukovodećeg kadra, odnosno lica koja posjeduju ovlaštenja i odgovornosti u pogledu planiranja, upravljanja i kontrolisanja poslovanja Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom razmatranja svake pojedinačne transakcije sa povezanim pravnim licima, pažnja je, osim na pravnu formu, usmjerena i na suštinu tj. sadržaj transakcije.

Većinski vlasnik banke je Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana registrovana u Sloveniji (matična banka), u čijem se vlasništvu nalazi 97,40% običnih akcija na dan 31. decembra 2013. (31. decembar 2012: 96,70%). Preostalih 2,60% akcija se nalazi u vlasništvu Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj (1,77%) i ostalih akcionara (0,83%).

Ostala pravna lica prikazana u tabeli niže smatraju se povezanim pravnim licima budući da su članice NLB Grupe. Članice NLB grupe su povezane sa Bankom budući da su zajednički kontrolisane od strane matične banke.

Banka obavlja brojne transakcije sa povezanim pravnim licima u toku svog redovnog poslovanja.

Pomenute transakcije obuhvataju plasmane, depozite, transakcije u stranoj valuti kao i lična primanja članova rukovodstva Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

Obim transakcija sa povezanim licima, stanje sredstava i obaveza na dan 31.12.2013. godine i odnosni rashodi i prihodi u bilansu uspjeha prikazani su u sljedećoj tabeli:

	NLB d.d. Lju-bljana	NLB Tri-este	NLB Leasing Podgorica	NLB Leasing Ljubljana	NLB Interfi- nanz	NLB Razvo- jna banka	NLB banka Tuzla	NLB Pri- ština	NLB banka Beograd	NLB Tutu- nska banka	NLB CG	Ostala povezana lica	Povezana fizička lica	Ukupno
Potraživanja														
Kreditni bankama	35.636	174	-	-	-	20	8	-	95	36	-	-	-	35.969
Dati krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	726	726
Ostala potraživanja	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	1	-	-	11
Ukupno potraživanja	35.636	174	-	-	10	20	8	-	95	36	1	-	726	36.706
Obaveze														
Depoziti po viđenju	327	-	1.308	-	14	-	2	24	156	41	368	-	35	2.275
Oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	111	111
Pozajmljena sredstva	8.194	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.194
Ostale obaveze	15.033	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.033
Hibridni krediti	4.005	-	-	-	5.147	-	-	-	-	-	-	-	-	9.152
Ukupno obaveze	27.559	-	1.308	-	5.161	-	2	24	156	41	368	-	146	34.765
Neto potraživanja/ obaveze	8.077	174	(1.308)	-	(5.151)	20	6	(24)	(61)	(5)	(367)	-	580	1.941
Vanbilansne stavke	5.735	-	-	-	-	-	-	-	280	-	-	-	-	6.015

Materijalno značajne pojedinačne transakcije sa matičnom bankom obuhvataju date kredite, odobrene kredite i pozajmice, hibridni kredit i svopove kamatnih stopa čiji su uslovi objelodanjeni u napomenama 21, 27, 28 i 33.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

	NLB d.d. Lju-bljana	NLB Tri-este	NLB Leasing Podgorica	NLB Leasing Ljubljana	NLB Interfi- nanz	NLB Razvo- jna banka	NLB banka Tuzla	NLB Pri- ština	NLB banka Beograd	NLB Tutu- nska banka	NLB CG	Ostala povezana lica	Povezana fizička lica	Ukupno
Prihodi														
Prihodi od kamata	14	1	7	-	-	3	-	-	2	1	1	-	17	46
Prihodi od naknada	43	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44
Finansijski prihodi	188	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	188
Ostali prihodi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	117	-	-	117
Prihodi dividende	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	24
Ukupno prihodi	245	2	7	-	-	3	-	-	2	1	118	24	17	419
Rashodi														
Rashodi kamata	(1.060)	-	(5)	-	(398)	(59)	-	(29)	-	-	(2)	-	(5)	(1.558)
Rashodi provizija	(163)	(2)	-	-	-	(8)	-	-	(20)	-	(554)	-	-	(747)
Trošk.zakupa.licni i mater.	(17)	-	(743)	(5)	-	-	-	-	-	-	-	-	(866)	(1.631)
Ukupno rashodi	(1.240)	(2)	(748)	(5)	(398)	(67)	-	(29)	(20)	-	(556)	-	(871)	(3.936)
		-												
Neto prihodi/rashodi	(995)	-	(741)	(5)	(398)	(64)	-	(29)	(18)	1	(438)	24	(854)	(3.517)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

U tabeli niže prikazani su obim transakcija sa povezanim licima, stanja na računima sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2012. godine, kao i stanje na računima prihoda i rashoda za godinu završenu na taj dan:

	NLB d.d. Ljubljana	NLB Trieste	NLB Leasing Podgorica	NLB Interfinanz	NLB Razvojna banka	NLB bankaTuzla	NLB Priština	NLB banka Beograd	NLB Tutunska banka	Ostala povezana lica	Povezana fizička lica	Ukupno
Potraživanja												
Kreditni bankama	47.330	102	-	-	10	8	-	75	31	-	-	47.556
Dati krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	706	706
Ostala potraživanja	-	-	-	41	-	-	-	-	-	-	-	41
Ukupno potraživanja	47.330	102		41	10	8	-	75	31	-	706	48.303
Obaveze												
Depoziti po viđenju	125	-	1.114	53	-	6	25	68	52	-	36	1.479
Oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	119	119
Pozajmljena sredstva	15.156	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.156
Derivativne finansijske obaveze	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200
Izdate dužničke HOV	-	-	-	-	1.007	-	504	-	-	-	-	1.511
Ostale obaveze	10.532	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	10.534
Hibridni krediti	4.005	-	-	5.123	-	-	-	-	-	-	-	9.128
Ukupno obaveze	30.018	-	1.114	5.176	1.009	6	529	68	52	-	155	38.127
Neto potraživanja/obaveze	17.312	102	(1.114)	(5.135)	(999)	2	(529)	7	(21)	-	551	10.176
Vanbilansne stavke	12.569	-	-	-	1.736	-	-	280	3	-	-	14.588

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

	NLB d.d. Ljubljana	NLB Trieste	NLB Leasing Podgorica	LB Interfi- nans	NLB Razvojna banka	NLB banka Tuzla	NLB Priština	NLBbanka Beograd Beograd	NLB Tutunska banka	Ostala povezana lica	Povezana fizička lica	Ukupno
Prihodi												
Prihodi od kamata	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	51
Prihodi od naknada	39	-	9	-	25	1	-	-	-	-	-	74
Finansijski prihodi	749	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	749
Ukupno prihodi	809	-	9	-	25	1	-	-	-	-	30	874
Rashodi												
Rashodi kamata	(1.056)	(1)	(11)	(448)	(66)	-	(33)	-	-	(14)	(4)	(1.633)
Rashodi provizija	(211)	-	-	(8)	(6)	-	-	(22)	-	-	-	(247)
Trošk.zakupa.licni i mater.	(17)	-	(757)	-	-	-	-	-	-	-	(984)	(1.758)
Ukupno rashodi	(1.284)	(1)	(768)	(456)	(72)	-	(33)	(22)	-	(14)	(988)	(3.638)
Neto prihodi/rashodi	(475)	(1)	(759)	(456)	(47)	1	(33)	(22)	-	(14)	(958)	(2.764)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

Naknada ključnim članovima rukovodstva

	2013			2012		
	Uprava	Drugi ključni članovi rukovodstva	Ukupno	Uprava	Drugi ključni članovi rukovodstva	Ukupno
Plate i druge kratkoročne naknade	295	513	808	371	570	941
Nadoknada troškova	47	-	47	35	-	35
Dugoročne naknade	11	-	11	8	-	8
Ukupno	353	513	866	414	570	984

Kratkoročne naknade obuhvataju novčane naknade (bruto plate i zarade, regres za godišnji odmor, ostale kratkoročne naknade).

Nadoknada troškova obuhvata plaćene zakupnine za stan i auto za članove Uprave.

Dugoročne naknade obuhvataju rentnu štednju i dodatno osiguranje.

36. VANBILANSNE STAVKE

a) Struktura ugovorenih iznosa vanbilansnih finansijskih instrumenata Banke:

	31.12.2013	31.12.2012. Korigovano
Rizična vanbilansna aktiva		
Akreditivi	3.017	5.531
Kratkoročne garancije	23.401	22.886
Dugoročne garancije	17.612	25.570
Preuzete obaveze	7.878	6.670
Ukupna rizična vanbilansna aktiva	51.908	60.657
Rezervisanja	(2.623)	(1.310)
Ukupno	49.285	59.347
Ostala vanbilansna aktiva		
Ugovorene vrijednosti izvedenih finansijskih instrumenata	-	10.000
Ostale vanbilansne izloženosti banke	1.617.040	1.779.930
Ukupno ostala vanbilansna aktiva	1.617.040	1.789.930
Memorandum računi		
Otpisani krediti	-	47.106
Otpisane kamate	5.449	13.098
Ukupno memorandum računi	5.449	60.204
Ukupno vanbilansna evidencija	1.674.397	1.910.791

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)
36. VANBILANSNE STAVKE (nastavak)

- Garancije su date lokalnim vlastima i preduzećima za izmirenje obaveza po osnovu uzetih kredita i izvršenja ugovorenog posla. Na izdate garancije i ostale preuzete obaveze Banka je izdvojila rezervacije u iznosu od EUR 2.623 hiljade (2012: EUR 1.310 hiljada) (Napomena 30).
- Otpisane krediti i kamate predstavljaju vanbilansno evidentirana potraživanja od dužnika sa kojima Banka vodi sudske sporove ili čija potraživanja nisu naplaćena u određenom vremenskom periodu.
- Ostale vanbilansne stavke

Ostale vanbilansne stavke se, najvećim dijelom, odnose na primljena sredstva obezbjeđenja u iznosu od EUR 1.511.673 hiljade (2012: EUR 1.671.049 hiljada) i poslove u ime i za račun trećih lica u iznosu od EUR 86.935 hiljada (2012: EUR 92.425 hiljada), koje Banka vrši uz odgovarajuću naknadu i po kojima ne snosi bankarski ili drugi rizik.

b) Struktura primljenih sredstava obezbjeđenja:

	31.12.2013	31.12.2012
Nekretnine	681.651	806.243
Hartije od vrijednosti	3.882	2.853
Ostalo	826.140	861.953
Ukupno	1.511.673	1.671.049

U okviru pozicije „Ostalo“ najznačajnija stavka u iznosu od EUR 762.714 hiljada se odnosi na sredstva obezbjeđenja- mjenice.

Vrijednosti garancija koje je dala Vlada Crne Gore po osnovu kredita, garancija i akreditiva koje je Banka izdala komitentima iznose EUR 19.951 hiljada.

c) Struktura izvedenih finansijskih instrumenata prema vjerovatnim iznosima:

	31.12.2013	31.12.2012
<i>Izvedeni finansijski instrumenti namijenjeni zaštiti od rizika:</i>		
Kamatni svop	-	10.000
Ukupno	-	10.000

Izvedeni finansijski instrument prikazan u prethodnoj godini je dospio 19. juna 2013. godine.

d) Interna evidencija otpisanih potraživanja

Banka je, shodno članu 49.b Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama, otpisala iz bilansa potraživanja za koja je procijenjeno da neće biti nadoknađena, bruto izloženosti EUR 12.698 hiljada. Od ovog iznosa naplaćeno je EUR 1.338 hiljada, a na stečenu imovinu su prenesena potraživanja u iznosu od EUR 1.099 hiljada, kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

	Interna evidencija	Naplaćeno	Stečena imovina	Stanje
Krediti	12.419	(1.322)	(1.099)	9.998
Kamata	263	(16)	-	247
Ostala potraživanja	16	-	-	16
Ukupno	12.698	(1.338)	(1.099)	10.261

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

36. VANBILANSNE STAVKE (nastavak)**e) Poslovanje u tuđe ime i za tuđi račun**

Banka vrši usluge čuvanja i upravljanja značajnim iznosom sredstava u ime i za račun pravnih i fizičkih lica uz zaračunavanje određene naknade za pomenute usluge.

Na dan 31. decembra 2013. godine, sredstva koje je Banke primila na čuvanje iznose EUR 24.931 hiljada (31.12.2012: EUR 23.093 hiljade). Pomenuta sredstva se računovodstveno obuhvataju odvojeno od sredstava Banke. Prihodi i rashodi ovih fondova realizuju se za sopstvene potrebe tako da Banka nema obaveze po osnovu pomenutih transakcija.

Za usluge posrednika i poslovanja u tuđe ime i za tuđi račun Banka je obračunala naknadu u iznosu od EUR 19 hiljada (2012: EUR 19 hiljada) koju je evidentirala u bilansu uspjeha pod stavkom Prihod od provizija i naknada po osnovu posredničkog poslovanja. Od ovog iznosa EUR 4 hiljada se odnosi na poslove zastupanja u osiguranju odnosno trgovanje hartijama od vrijednosti u ime i za račun klijenta, dok se EUR 15 hiljada odnosi na poslovanje odnosno na čuvanje hartija od vrijednosti i druge slične usluge.

37. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE**a) Sudski sporovi**

Na dan 31. decembra 2013. godine, Banka je imala 38 započetih sudskih sporova u kojima je imala status tuženog lica, u ukupnom iznosu od EUR 3.469 hiljada. Imajući u vidu stepen materijalnosti i procjenu rizika, Banka je izvršila rezervisanje u iznosu od EUR 61 hiljada. Osim pomenutog, Banka vodi i 13 sudskih sporova u kojima ima status tužioca, u ukupnom iznosu od EUR 2.856 hiljada.

b) Preuzete obaveze po osnovu operativnog zakupa

Kada je Banka zakupac, buduća minimalna plaćanja po osnovu zakupnina po ugovorima o poslovnim zakupima koji se ne mogu otkazati su kao što slijedi:

	31.12.2013	31.12.2012
Do 1 godine	805	844
Od 1 do 5 godina	3.000	3.121
Preko od 5 godina	3.125	3.960
Ukupne minimalne preuzete obaveze po osnovu lizinga	6.930	7.925

38. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Rješenjem 02/2e-30/6-13 Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore od 31. januara 2014. godine potvrđena je emisija akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 15.000 hiljada, odnosno 2.695.902 akcije pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 5,564 i iste su registrovane kod Centralne depozitne agencije istog dana.

Osim navedenog, nakon datuma bilansa stanja nije bilo događaja koji bi mogli imati uticaja na finansijsko stanje i rezultate poslovanja prikazane u finansijskim izvještajima za godinu završenu na dan 31. decembra 2013.